

**ЗАБОРОНЕНО, ДО ЯКОГО
ЛЮДИ ВИЯВЛЯЮТЬ
НЕДБАЛІСТЬ, АЛЕ ЯКОГО
ВАРТО СТЕРЕГТИСЯ**

[Українська – Ukrainian – أوكرائني]

Автор:

Мухаммад Саліх аль-Мунаджід

Переклад:

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

& Андрій Шистєров

Перевірка: *Вадим Дашевський*

محرمات استهان بها كثير من الناس

محمد بن صالح المنجد

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& أندريا شيستروف

مراجعة: فاديم داشيفسكي

ISLAM HOUSE

الإسلام المرسل بعجايبه إلى العالم

ISLAMHOUSE.COM

THE LARGEST AND MOST AUTHENTIC
FREE REFERENCE TO INTRODUCE ISLAM
IN THE WORLD LANGUAGES

З ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

Хвала Аллаху, мир і благословення Посланцю Аллаха, членам його сім'ї, сподвижникам і всім тим, хто пішов його шляхом.

А потому:

Я ознайомився із книгою шейха Мухаммада ібн Саліха аль-Мунаджіда, нехай допоможе йому Аллах, під назвою “Заборонене, до якого люди виявляють недбалість, але якого варто стерегтися” і зрозумів, що вона є цінною і вельми корисною. Її автор добре впорався зі своїм завданням і приніс користь людям. Нехай Аллах відплатить йому благом, додасть йому корисних знань, дарує більше можливостей творити добрі справи і наповнить його праці пожитком для мусульман, адже Він, слава Йому, Щедрий і Великодушний. Ця книга була написана завдяки зверненню до Нього із проханням про підтримку. Мир і благословення Аллаха Пророку Мухаммаду, всім членам його сім'ї і сподвижникам.

11/9/1414 р.г.

Абд аль-Азіз ібн Абд Аллах ібн Баз,

голова Комісії великих вчених

та Управління з наукових досліджень та видання фетв.

Вступ

Хвала Аллаху, Якого ми прославляємо, до Якого звертаємося за допомогою і Якого просимо про прощення. Шукаємо у Нього захисту від зла наших душ і від наших поганих справ. Ніхто не зіб'є зі шляху тих, кого Аллах повів Прямим шляхом, а тих, кого Він збиває зі шляху, ніхто не виведе на дорогу істини. Я свідчу, що немає божества, гідного поклоніння, окрім одного лише Аллаха, у Якого немає рівного, і я свідчу, що Мухаммад – Його раб і Його посланець.

А потому:

Воістину, Всевишній Аллах, слава Йому, приписав людям певні обов'язки, від виконання яких не можна ухилитися, встановив для них межі, які не можна порушувати, і ввів для них ряд заборон, які не можна переступати.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Те, що дозволив Аллах в Книзі Своїй, є дозволеним, а те, що Він заборонив, є забороненим, що ж стосується того, про що Він промовчав, то воно є дозволеним, дарованим вам Аллахом. Тож прийміть це від Аллаха, воістину, Аллах не забудькуватий!” – після чого він (мир йому і благословення Аллаха) прочитав аят, в якому говориться:

“І Господь твій не забуває нічого”.

(Сура “Мар'ям”, аят 64)¹

Таким чином, заборонене є межею, встановленою Аллахом Всемогутнім і Великим, Який сказав:

---

¹ Цей хадис приводить Аль-Хакім (2/375). Аль-Альбани в "Тая аль-Марам" називає його хорошим.

«Такими є обмеження Аллаха, тож не наближайтеся до них».

(Сура “аль-Бакара”, аят 187)

Аллах Всевишній, слава Йому, погрожує карою тим, хто переступає встановлені Ним межі і порушує Його заборони, кажучи:

«А того, хто чинитиме непослух Аллаху та Його Посланцю і буде порушувати Його обмеження, Він введе до вогню і той буде там довіку. Чекає на нього ганебна кара!»

(Сура “ан-Ніса”, аят 14)

Крім того, утримання від забороненого є обов'язковим, адже Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Утримуйтеся від того, що я заборонив вам, а те, що я вам наказав, робіть по мірі сил своїх”.²

Вочевидь, той, хто слідує за власними пристрастями, є слабким і не володіє достатнім запасом знань, постійно чуючи про ті чи інші заборони, роздратується, відчуває розчарування і каже: «Все заборонено! Ви не залишили нічого дозволеного, зробили наше життя нудним і тисните нас у всьому, немає у вас нічого, крім забороненого і заборон, але ж ця релігія легка, перед людиною відкривається багато можливостей, а Аллах – Прощаючий і Милосердний!»

У відповідь таким людям ми можемо сказати наступне:

Воістину, Великий і Всевишній Аллах вершить суд на Свій власний розсуд, і ніхто не в змозі утримати Його суд.

Він – Мудрий і Обізнаний, Він, слава Йому, дозволяє що забажає і забороняє що забажає, а до основ нашого поклоніння Аллаху Всемогутньому і Великому належить

² Муслім. Книга чеснот. № 130.

вдоволення тим, що Він приписав нам та повне підкорення цьому.

Джерелом Його приписів є Його знання, мудрість і справедливість. Його веління не мають нічого спільного ні з грою, ні з забавою, як сказав про це Сам Аллах Всевишній:

«Збулося слово Господа твого, правдиве та справедливе! Ніхто не змінить слів Його. Він — Всечуючий, Всезнаючий!»

(Сура “аль-Анам”, аят 115).

Аллах Всемогутній і Великий роз'яснив нам, на чому ґрунтуються Його дозволи і заборони, сказавши:

«Він дозволить їм добре й заборонить лихе».

(Сура “аль-Араф”, аят 156).

З цього випливає, що блага є дозволеним, а мерзенне — забороненим. Що ж стосується права дозволяти і забороняти, то воно належить одному лише Аллаху, а той, хто претендує на володіння такими правами або заявляє, що ними володіє хтось ще, потрапив у велике невір'я, що виводить його з лона релігії іслам. Аллах Всевишній сказав:

«Невже вони мають таких спільників, які встановили для них у релігії щось, не дозволене Аллахом».

(Сура “аш-Шура”, аят 21).

Більш того, нікому, крім володіючих знаннями про Коран і Сунну, не дозволено говорити про дозволене та заборонене, адже Аллах Всевишній суворо попередив тих, хто дозволяє або забороняє щось, не маючи відповідних знань. Аллах Всевишній сказав:

«Не промовляйте своїми устами брехні: “Це — дозволено, а це — заборонено”, зводячи на Аллаха наклеп. Воістину, не матимуть успіху ті, які зводять наклеп на Аллаха!»

(Сура “ан-Нахль”, аят 116)

Абсолютно заборонені речі згадані в Корані і Сунні Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Так, наприклад, Аллах Всевишній сказав:

«Скажи: “Приходьте, я прочитаю вам про те, що заборонив вам Господь ваш: нікого не вважайте рівним Йому, якнайкраще ставтеся до батьків. Не вбивайте дітей своїх, боячись бідності, адже Ми наділяємо й вас, і їх. Не наближайтеся до огидних вчинків — явних і прихованих. Не вбивайте душі, вбивство якої заборонив Аллах, якщо не маєте права на те. Він заповів вам це — можливо, ви зрозумієте!”»

(Сура “аль-Анам”, аят 151)

Багато забороненого згадано також і в хадісах. Так, наприклад, Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, Аллах заборонив продавати вино, мертвечину, свинину і ідолів”.³

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) також сказав:

“Воістину, якщо Аллах забороняє щось, це означає, що Він забороняє і продавати це”.⁴

У деяких релігійних текстах іноді згадується заборонене, яке належить до тієї чи іншої категорії речей. Так, наприклад, Аллах Всевишній згадує про заборонену їжу, кажучи:

«Заборонено вам мертвечину, кров, свинину, а також те, що забито не заради Аллаха; і задушене, і забите насмерть, і те, що впало з висоти, і вбите рогами інших тварин, і вбите хижакom — хіба як виконаєте необхідні приписи. І

³ Аль-Бухарі, Муслім, Абу Дауд.

⁴ Ад-Даракутні. Достовірний хадіс.

заборонено вам зарізане на капищах поганських. Заборонено також гадати на стрілах. Усе це — гріх”.

(Сура “аль-Маїда”, аят 3)

Всевишній Аллах, слава Йому, згадав заборонене, яке стосується шлюбу, сказавши:

«Вам заборонені матері ваші, доньки ваші, сестри ваші, тітки зі сторони батька та зі сторони матері; а також доньки ваших братів, доньки ваших сестер, ті з ваших матерів, які вигодували вас; а також ваші молочні сестри, матері ваших дружин; а також пасербиці, яких виховуєте ви і до матерів яких ви входили. Але якщо ви не входили до них, то не буде вам гріха. Заборонені вам і дружини тих ваших синів, які вийшли з плоті вашої; а також заборонене одруження одночасно на двох сестрах, хіба як це вже трапилося. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!»

(Сура “ан-Ніса”, аят 27)

Він повідомив і про заборонені надбання. Аллах Всемогутній і Всевишній сказав:

«Аллах знищує лихварство і примножує милостиню».

(Сура “аль-Бакара”, аят 276)

Воістину, Аллах милостивий до своїх рабів, адже Він дозволив нам користуватися незліченною кількістю найрізноманітніших благ. Саме тому Він і не став детально перераховувати дозволене, адже його настільки багато, що й не злічити, натомість Він перерахував тільки заборонене через його обмеженість, а також для того, аби ми знали про це і уникали подібних речей. Аллах Всемогутній і Великий, слава Йому, сказав:

«А чому б вам не їсти того, над чим згадано ім’я Аллаха? Уже пояснено вам те, що для вас заборонене — хіба що ви були змушені з’їсти це».

(Сура “аль-Анам”, аят 119)

Що ж стосується дозволеного, то Він дозволив його в цілому, якщо тільки в ньому є благо, сказавши:

«О люди, їжте те дозволене й добре, що є на землі».

(Сура “аль-Бакара”, аят 168)

Таким чином, Його милість полягає в тому, що основа всього є дозволеною й вона залишається такою доти, поки не з'являться докази, які вказуватимуть на забороненість цього. Це свідчить про щедрість Всевишнього, слава Йому, і про те, що Він наділяє Своїх рабів багатьма можливостями. Нам же слід виявляти покірність Аллаху, славити Його і дякувати Йому.

Коли деяким людям починають детально перераховувати заборонене, виявляється, що вони не в змозі виконувати всі приписи шаріату, адже їх віра слабка і вони не досягли глибокого розуміння ісламського законодавства. Невже для того, аби переконатися, що ця релігія легка, вони хочуть почути перелік всього дозволеного? Або ж для того, щоб переконатися, що ісламське законодавство жодним чином не обмежує їх у повсякденному житті, вони обов'язково мають почути перелік всіх дозволених їм благ?

Невже вони хочуть, аби їм сказали, що м'ясо забитих людиною верблюдів, корів, овець, зайців, газелей, диких козлів, курей, голубів, качок, гусей і страусів є дозволеним, так само, як дозволена їм мертва сарана і риба?

Або що їм дозволені зелень, овочі, фрукти та інші корисні плоди і злаки?

Або що їм дозволена вода, молоко, мед, масло і оцет?

Або що їм дозволені сіль, приправи і прянощі?

Або що їм дозволено використовувати для своїх потреб дерево, залізо, пісок, щебінь, пластмасу, скло і гуму?

Або що їм дозволено пересуватися за допомогою верхових і в'ючних тварин, автомашин, поїздів, кораблів і літаків?

Або що їм дозволено користуватися кондиціонерами, холодильниками, пральними машинами, млинами, машинами для замішування тіста і різними іншими приладами, які застосовуються в медицині, будівництві, обчисленнях, астрономії та інженерній справі, або використовуються для видобутку води, нафти і корисних копалин або для очищення і опріснення, книгодрукування і інших речей, які стосуються різноманітних галузей людської діяльності?

Або що їм дозволено носити одяг з бавовни, льону, вовни, ворсу, шкіри, нейлону і поліестру?

Або що їм дозволені шлюби, торгівля, застави, грошові перекази, здача в оренду, професії теслі, коваля, слюсаря і пастуха?

Хіба можна уявити собі, що, перераховуючи все це, нам не вдасться злічити усього повністю? Чому ці люди не можуть зрозуміти, про що йде мова?

Вочевидь, їх докази про те, що ця релігія – легка, є істиною, за якою стоїть брехня, адже поняття легкості в цій релігії пов'язано не лише з бажаннями людей і їх поглядами, але, в першу чергу, із законами ісламу. Існує велика різниця між порушенням заборон під виглядом хибних аргументів про те, що ця релігія – легка (хоча вона, безсумнівно, і є легкою) і зверненням до того, що дозволено ісламським законодавством. Наприклад, об'єднання і скорочення молитов, а також дозвіл не постувати тому, хто знаходиться у подорожі; дозвіл на протирання спеціального шкіряного взуття і шарпеток перед молитвами, не знімаючи ні того, ні іншого на протязі однієї доби після звершення омовіння людині, яка перебуває в одному місці, а на протязі трьох діб для тих, хто знаходиться у дорозі; звершення омовіння піском в разі виникнення побоювань використання води з тієї чи іншої причини; об'єднання двох молитов, якщо людина хвора, а також якщо вона знаходиться на відкритому місці

під час дощу; дозвіл подивитися на сторонню дівчину або жінку, якщо є намір одружитись на ній; можливість вибору між звільненням рабів, годуванням нужденних або купівлею для них одягу як спокутування у разі порушення клятви; використання в їжу мертвечини, якщо людина буде вимушена це зробити, а також вдавання до інших шаріатських полегшень.

На додаток до всього вищезазначеного, варто сказати: мусульманин повинен знати, що заборона тих чи інших речей може бути пов'язана з різними причинами, наприклад, Всевишній Аллах випробовує своїх рабів, аби перевірити їх. Люди, які потрапили до Пекла відрізнятимуться від тих, хто опинився у Раю, тим, що свого часу погрузли у задоволенні власних бажань, хоча їх попереджали. Ті, хто опинилися в Раю, виявили терпіння, яке привело їх до Раю. Якби не ці випробування, то непокірні волі Аллаха нічим не відрізнялися б від покірних. Люди, які мають віру, ставляться до труднощів, пов'язаних з виконанням покладених на них обов'язків, з надією отримати за це нагороду, пам'ятаючи про те, що вони виконують накази Аллаха, щоб заслужити Його вдовolenня. Тому різні негаразди стають для них чимось незначним. Що ж стосується лицемірів, то труднощі, пов'язані з виконанням ними своїх обов'язків, приносять їм тільки страждання, в результаті чого вони полишають виконання обов'язків, які стали для них непосильним тягарем, а прояв покірності Аллаху – непереборно важким.

Що ж стосується того, хто виявляє покірність, відмовляючись від звершення забороненого, то така людина відчуває насолоду, оскільки Аллах віддячує добром тим, хто відмовляється від чогось заради Нього, і вони починають відчувати насолоду віри в своїх серцях.

У дослідженні, запропонованому увазі шановного читача, перераховується цілий ряд заборонених, з точки зору ісламу, речей разом зі називанням причин їх заборони, які

наводяться в Корані або Сунні Пророка (мир йому і благословення Аллаха).⁵

Слід зазначити, що заборонене, про яке йдеться в нашій книзі, стало дуже поширеним серед багатьох мусульман, тому я хотів би пояснити дане питання і дати людям добру пораду. Я прошу керівництва і сприяння для себе самого і моїх братів в ісламі, щоб ми могли зупинитися біля меж, встановлених Всевишнім Аллахом, слава Йому, і щоб Він віддалив нас від забороненого і оберігав від скоєння поганого, адже Аллах – Найкращий зі зберігачів і Наймилосердніший із милосердних!⁶

---

⁵ Деякі авторитетні вчені ісламу присвятили цілі праці загальному опису забороненого або ж його окремим видам. Однією із таких праць є книга Ібн ан-Наххаса ад-Дімашка (хай помилує його Аллах Всевишній) під назвою "Пересторога недбалих", в якій йдеться про вчинки неосвічених людей.

⁶ Нашу роботу переглянули і перевірили багато достойних людей, нехай збільшить Аллах їх нагороду, на чолі з шейхом Абд аль-Азізом Абд Аллахом ібн Базом, який вніс ряд своїх приміток.

Багатобожжя

Багатобожжя належить до абсолютно заборонених речей. В хадісі, який передав Абу Бакр (нехай буде задоволений ним Аллах), повідомляється, що одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав людям:

“Чи повідомити вам про найтяжчий із трьох найтяжчих гріхів?” Вони відповіли: “Так, о Посланець Аллаха”. Він сказав: “Це – приписування Аллаху рівних...”⁷

Слід пам'ятати, що Аллах може пробачити будь-який гріх, окрім багатобожжя, а для тих, хто коїть його, необхідно зробити особливе каяття, адже Аллах Всевишній сказав:

«Аллах не прощає, коли Йому приписують рівних, але прощає все інше, крім цього, тому, кому побажає! І хто приписує Аллаху рівних, той чинить великий гріх!»

(Сура “ан-Ніса”, аят 51)

Багатобожжя є найнебезпечнішим із усього, що виводить людину з релігії іслам. Тому якщо багатобожжник не розкається, то після смерті буде вічно перебувати у полум'ї Пекла.

До проявів багатобожжя, яке розповсюдилось в багатьох ісламських країнах, належить:

Поклоніння могилам

Сюди відноситься і віра в те, що мертві (наближені до Аллаха) можуть клопотатися про виконання потреб людей і полегшити їх становище, а також звернення до них із

⁷ Аль-Бухарі та Муслім.

проханнями про допомогу і порятунк, тоді як Аллах Всевишній, слава Йому, сказав:

«Наказав вам Господь твій не поклонятися нікому, крім Нього».

(Сура “аль-Ісра”, аят 23)

Сюди належить також звернення до померлих пророків, праведників і інших людей із проханнями про заступництво або позбавлення від біди, тоді як Аллах Всевишній, слава Йому, сказав:

«Хто відповідає на благання нужденного, коли той кличе Його, Хто відвертає зло й робить вас намісниками на землі То чи є крім Аллаха інший бог? Мало ви замислюєтесь!»

(Сура “ан-Намль”, аят 62)

Дехто з тих, хто поклоняється могилам, зазвичай повторюють ім'я свого шейха або когось із наближених до Аллаха щоразу, коли вони встають, сідають або помиляються. Більше того, вони згадують їх, коли потрапляють у скрутне становище або в якусь біду. Так, наприклад, хтось із них каже: “О Мухаммад!” Хтось: “О Алі!” Хтось: “О Хусейн!” Хтось: “О Бадаві!” Хтось: “О Джейляні!” Хтось: “О Шазілі!” Хтось: “О Ріфаї!” Хтось звертається до пані Зейнаб, а ще хтось – до Ібн Ульвана, тоді як Аллах Всевишній сказав:

«Воістину, ті, кого ви кличете замість Аллаха — раби, подібні до вас».

(Сура “аль-Араф”, аят 194)

Деякі з тих, хто поклоняються могилам, звершують обходи навколо них, торкаються до їх кутів, труться об них, цілують їх сходи, сиплять на свої обличчя прах із цих могил, роблять земні поклони, побачивши їх, і мліють перед ними в покорі та послуху, кличучи покійних про допомогу у вирішенні тих чи інших справ, наприклад, вилікувати хворого, зіслати сім'ї

дитину, зцілення або якимось полегшити становище людини. Вони часто звертаються до мерця із такими словами: “О мій пане, я прийшов до тебе з далекої країни, тож не відкидай мене!” – тоді як Аллах Всемогутній і Великий сказав:

“Хто ж заблукав сильніше, ніж той, хто кличе замість Аллаха тих, які не дадуть йому?”

(Сура “аль-Ахкаф”, аят 5)

Що ж стосується Пророка (мир йому і благословення Аллаха) то він сказав:

“Якщо за життя людина зверталася до когось, крім Аллаха, як до рівного Йому, то після своєї смерті вона потрапить до Пекла!”⁸

Деякі з тих, хто поклоняються могилам, голять собі голови біля них, інші ж володіють книгами, які називаються “Обряди, звершені під час паломництва до гробниць святих”, при цьому маються на увазі могили і усипальниці друзів Аллаха.

Хтось вірить в те, що померлі наближені до Аллаха можуть керувати тим, що відбувається в житті людей, завдаючи їм шкоди або приносячи користь, але ж Аллах Всемогутній і Великий говорить:

«Якщо Аллах торкнеться тебе лихом, то цього не відверне ніхто, крім Нього! А якщо Він побажає тобі добра, то ніхто не відверне Його ласки».

(Сура “Йунус”, аят 107)

Ознакою багатобожжя є обітниця, принесена не Аллаху. Саме цим і займаються ті, хто запалює лампи і вогники для мерців у могилах.

Одним із проявів великого багатобожжя також є:

⁸ Аль-Бухарі.

Принесення жертв не Аллаху

Аллах Всевишній говорить:

«Тож молися Господу своєму та жертвуй!»

(Сура “аль-Кяусар”, аят 2)

Це означає: заколи заради Аллаха і з ім'ям Аллаха, а Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах прокляв того, хто приносить жертву не Аллаху”.⁹

Жертвопринесення може бути пов'язане із двома забороненими речами, а саме: із принесенням жертви не Аллаху і з проголошенням при цьому не імені Аллаха. І в тому і в іншому випадку, вживання в їжу м'яса принесеної в жертву тварини стає забороненим. Однак у наш час поширилась практика жертвопринесень на кшталт жертвопринесень часів невігластва. Йдеться про тварин, яких зрізають люди для джинів, коли купують або будують нову оселю, чи копають яму для криниці. При цьому тварину вбивають біля криниці або біля ганку нового будинку, остереігаючись того, що джини можуть чимось зашкодити.

Проявами великого багатобожжя, поширеного в наш час, є:

Дозвіл забороненого Аллахом або заборона дозволеного Ним

Інакше кажучи, віра в те, що хтось, крім Аллаха Всемогутнього і Великого, має право дозволяти і забороняти; звернення в суд до законів на кшталт законів часів

⁹ Муслім, (1978).

невігластва (*джагілія*), встановлених самими ж людьми зі своєї доброї волі і з твердим переконанням в тому, що подібне є дозволеним, тоді як Аллах Всемогутній і Великий називає це великим невір'ям, кажучи:

“Вони беруть собі за Господа, крім Аллаха, своїх учених і ченців».

(Сура “ат-Тавба”, аят 31)

Повідомляється, що коли Аді ібн Хатім (хай буде вдоволений ним Аллах) почув, як Пророк (мир йому і благословення Аллаха) читає цей аят, він сказав йому: “Але вони ж не поклонялися їм!” У відповідь Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Так, але вони дозволяють їм те, що заборонив Аллах, і люди починають вважати це дозволеним. Крім того, вони забороняють їм те, що дозволив Аллах, і люди починають вважати це забороненим, в чому і полягає поклоніння людей їм!”¹⁰

Аллах Всевишній сказав про багатобожників наступне:

“Боріться з тими з людей Писання, які не вірують ні в Аллаха, ні в Останній День, які не забороняють того, що заборонив Аллах і Його Посланець, які не коряться істинній релігії”.

(Сура “ат-Тавба”, аят 29)

Крім того, Аллах Всемогутній і Великий, слава Йому, сказав:

«Скажи: “Чи ви бачили те, що Аллах вам зіслав із наділу, а ви зробили щось із цього забороненим, а щось дозволеним?” Скажи: “Аллах вам дозволив це, чи це ви самі зводите наклеп на Аллаха?”»

(Сура “Йунус”, аят 59)

Одним із проявів великого багатобожжя, поширеного в наш час, є:

¹⁰ Ат-Тірмізі (3095); Аль-Байгаки в “ас-Сунан аль-Кубра” (10/116).

Чаклунство, передбачення та ворожіння

Що стосується чаклунства, то воно є проявом невір'я, яке належить до семи згубних гріхів і завдає людині шкоди, не приносячи жодної користі. А про навчання основам чаклунства Аллах Всевишній сказав наступне:

«Вчилися того, що приносило їм самим шкоду замість користі».

(Сура “аль-Бакара”, аят 96)

Він також сказав:

«Не переможе чаклун, де б він не був!»

(Сура “Та Га”, аят 69)

Людина, яка займається чаклунством, є невіруючою, адже Аллах Всевишній сказав:

«Сулейман не був невірним, але невірними були шайтани. Вони навчили людей чаклунства, а також того, що було зіслано двом ангелам у Вавилоні: Гаруту та Маруту. Але вони не починали вчити нікого, не сказавши спочатку: “Ми — лише спокусники. Тож не будь невірним!”»

(Сура “аль-Бакара”, аят 102)

Відповідно до законів ісламу, чаклун заслуговує смерті, а всі його надбання є забороненими і мерзенними, проте неосвічені, несправедливі люди зі слабкою вірою відвідують чаклунів для замовлянь, спрямованих проти тих чи інших людей або заради помсти комусь. Деякі люди роблять заборонені ісламом дії, звертаючись до одних чаклунів за допомогою проти інших чаклунів, але ж вдаватися за допомогою слід тільки до Аллаха, вимовляючи відповідні слова у таких випадках.

Якщо ж говорити про провісників і ворожбитів, то і ті й інші не вірять в Аллаха Великого, оскільки вони претендують на знання потаємного, яке не відає ніхто, крім Аллаха. Багато з

таких людей користуються легковажністю довірливих, аби заволодіти їхніми грошима, вдаючись до найрізноманітніших методів, наприклад, до ворожіння на піску, на раковинах і по лініях руки, використовуючи при цьому чашки, скло, дзеркала тощо. І якщо один раз зі ста їх прогнози збуваються, то в дев'яносто дев'яти інших випадках вони виявляються помилковими. Однак невігласи, які до них звертаються, запам'ятовують лише ті випадки, коли передбачене стається, і продовжують постійно ходити до ворожбитів та провісників для того, щоб дізнатися майбутнє, з'ясувати, чи стане вдалим їх шлюб або торгівельна угода, знайти зниклі речі тощо. Люди, які ходять до них, є невірними і не є мусульманами, на що вказують слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

“Якщо людина прийшла до провісника або ворожбита і повірила тому, що він сказав, то вона виявила невір'я у те, що було зіслано Мухаммаду!”¹¹

Якщо ж людина ходить до них, не ймучи віри тому, що вони знають потаємне, бажаючи перевірити їх або переслідуючи інші цілі, то вона не є невірною, але молитви такої людини не будуть прийматися протягом сорока днів, на що вказують слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

“Молитви того, хто прийде до ворожбита і запитає його про щось, не будуть прийматися протягом сорока днів”.¹²

Однак при цьому такій людині необхідно буде молитися і покаятись.

¹¹ Ахмад, (2/429).

¹² Муслім, (4/175).

Віра в те, що зірки та планети впливають на події і життя людей

Передають, що Зейд ібн Халід аль-Джугані (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

“Одного разу, коли ми перебували в аль-Худейбіі,¹³ Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) звершив з нами ранкову молитву після дощу, який пройшов напередодні вночі. Завершивши молитву, він повернувся до людей і запитав їх: “Чи знаєте ви, що сказав Господь ваш?” Вони відповіли: “Аллах і Його посланець знають краще”. Тоді він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Він сказав: “Піднялися вранці віруючий і невірний з числа рабів, і той з них, хто сказав: “Нам був зісланий дощ з милості Аллаха і Його щедрості”, – вірить у Мене і не вірить в планети, що ж стосується того, який сказав: “Його принесла нам буря”, – то він не вірує в Мене, а вірить в планети”¹⁴.

З цього стає зрозумілим, що людина, яка намагається дізнатися про події, які очікують на неї в майбутньому за допомогою гороскопів і вірить таким речам – тобто в те, що планети і зірки впливають на життя людей – є багатобожником. Якщо ж людина читає матеріали такого роду задля розваги, це означає, що вона проявляє непослух Аллаху і є грішником, оскільки розважатися за допомогою того, що пов'язано із багатобожжям, для мусульманина неприпустимо. Крім того, шайтан може підштовхнути таку людину до віри у такі речі, що приведе її до багатобожжя.

¹³ Аль-Худейбія – місцевість на західному кордоні священної території (харам) Мекки по дорозі в Джидду, де в березні 628 р. було укладено договір між мекканцями і Пророком Мухаммадом (мир йому і благословення Аллаха).

¹⁴ Аль-Бухарі.

Віра у корисність того, чому Творець не дарував сили приносити користь

Дехто вірить в чудодійну силу язичницьких амулетів і замовлянь, усіляких бус, мушль, каблучок тощо, ґрунтуючись на вказівках ворожбитів та чаклунів або роблячи це за прикладом своїх батьків. Вони чіпляють ці предмети собі на шії, тіла або на своїх дітей, вважаючи, що вони можуть захистити їх від лихого ока, розвішують їх у своїх автівках і будинках, носять персні з різними каменями, вірячи у їх силу захисту від лиха. Однак немає жодного сумніву, що все це суперечить ісламському принципу покладання на Аллаха і лише посилює безсилля людини, яка намагається лікувати свою хворобу забороненими засобами. Багато з цих амулетів свідчать про явне багатобожжя, так само свідчать вони про те, що люди, які користуються ними, звертаються за допомогою до джинів, шайтанів, незрозумілих малюнків і слів. Деякі шарлатани пишуть на клаптиках паперу аяти Священного Корану упереміж з язичницькими фразами, інші ж наважуються записувати аяти Книги Аллаха, використовуючи для цього щось нечисте або менструальну кров.

Носити на собі все те, про що йшла мова вище, або розвішувати є забороненим, адже Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Той, хто повісив амулет, скоїв багатобожжя”.¹⁵

Якщо людина вірить, що ці речі можуть принести їй користь або зашкодити самі по собі замість Аллаха, то вона є багатобожником, і скоїла велике багатобожжя. Якщо ж вона вірить, що вони можуть нашкодити людині або принести їй користь, незважаючи на те, що Аллах не наділяв ці речі подібними властивостями, то вона скоїла мале багатобожжя.

¹⁵ Ахмад, (4/156).

Нещирість у поклонінні

Однією з умов визнання діянь людини є те, що вони мають бути щирими і відповідати Сунні Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Якщо ж людина займається поклонінням Всевишньому Аллаху лише для того, щоб це побачили люди, то це означає, що вона скоїла мале багатобожжя і її вчинки не матимуть успіху. Це стосується, наприклад, тих, хто молиться тільки заради того, аби бачили інші. Аллах Всевишній сказав:

“Воістину, лицеміри намагаються обманути Аллаха, а насправді Він обманює їх. І коли вони звершують молитву, то роблять це з лінощами, тільки показуючи себе перед людьми та рідко згадуючи Аллаха”.

(Сура “ан-Ніса”, аят 142)

Хто робить справи для того, аби це стало відомим і про них почули люди, теж скоїв мале багатобожжя. Людям, які так вчиняють, були адресовані відповідні попередження, про що ми можемо дізнатися з хадіса, який передав Ібн Аббас (хай буде задоволений Аллах ними обома). У ньому говориться, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах зганьбить того, хто робить щось заради того, аби його почули або побачили люди”.¹⁶

Справи того, хто стане робити щось заради Аллаха і, в той самий час, для того, щоб це бачили люди, не матимуть успіху. Як йдеться в одному з хадісів, де повідомляється, що посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) передав людям, що Всевишній Аллах, слава Йому, сказав:

¹⁶ Муслім, (4/2289).

“Я не маю потеби, аби Мені приписували рівних, і тому Я відмовляюся від тієї людини, яка робить щось заради Мене, в той самий час роблячи це і для когось іншого – і Я відмовляюся від її багатобожжя”.¹⁷

Якщо людина почала робити щось заради Аллаха, а потім до неї несподівано закралася нещирість, до якої вона відчула огиду, почала з нею боротися і подолала її, то її справа матиме добре завершення. Якщо ж вона примириться з цією нещирістю і душа її схилиться до неї, то, на думку більшості мусульманських вчених, все, що вона робитиме, виявиться марним.

Прикмети

Йдеться про віру у погані прикмети. Аллах Всевишній сказав:

«Коли до них приходило добро, вони говорили: “Це — завдяки нам самим!” А коли їх вражало щось зле, вони приписували це Мусі та його послідовникам. Знаки їхніх нещасть — від Аллаха, але ж більшість із них цього не знає!»

(Сура “аль-Араф”, аят 128)

В давні часи, коли хтось із арабів хотів звершити подорож або зробити ще щось, то брав у руки птаха, а потім відпускав його, і якщо він відлітав направо, то людина вважала це добрим знаком і здійснювала задумане, якщо ж він летів наліво, то це сприймалося як погана прикмета і людина відмовлялася від планів.

Що ж стосується Пророка (мир йому і благословення Аллаха), то він роз'яснив, у чому полягає суть таких дій:

¹⁷ Муслім, (2985).

“Віра в погані прикмети свідчить про багатобожжя”.¹⁸

До заборонених вірувань, які суперечить досконалості єдинобожжя, належить звичка пов'язувати погані прикмети із певними місяцями (що змушує деяких людей відмовлятися від укладення шлюбів в місяць *сафар*), днями (в результаті чого, дехто вважає останню середу кожного місяця днем суцільних невдач), з числом тринадцять, з тими чи іншими іменами або ж фізичними вадами (йдеться про ті випадки, коли людина виходить з дому, щоб, наприклад, відкрити свою крамницю, але, зустрівши по дорозі одноокого перехожого, вважає це поганою прикметою і повертається назад, а також інші схожі на цю ситуації).

Все це є забороненим і має безпосереднє відношення до багатобожжя. Саме тому Пророк (мир йому і благословення Аллаха) не хотів мати нічого спільного з тими, хто у це вірив. Імран ібн Хусейн (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“До нас не належить той, хто говорить про погані прикмети, і той, хто прислухається до їх слів, так само, як не має до нас відношення той, хто займається віщуванням, і той, хто прислухається до них”.

Імран ібн Хусейн (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

“І, можливо, що він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “...той, хто займається чаклунством, і той, хто звертається до чаклунів”.¹⁹

Якщо ж людина, все-таки, зробить щось подібне, то вона має спокутувати свій гріх так, як йдеться в хадісі, переданому зі слів Абд Аллаха ібн Амра (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком):

¹⁸ Ахмад, (1/389).

¹⁹ Ат-Табарані, (18/162).

“Одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Людина, яку погана прикмета відвертає від виконання того, що їй необхідно зробити, скоїла багатобожжя”. Почувши це, люди стали питати: “О Посланець Аллаха, як можна спокутувати цей гріх?” Він (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Для цього людині слід сказати: “О Боже, немає блага, крім блага, яким Ти володієш; лише Тобі належать птахи і немає божества, гідного поклоніння, крім Тебе””.²⁰

Віра в погані прикмети пов'язана з природою людської душі і у різних людей може виявлятися у більшій чи меншій мірі. Найкращим же способом проти цього є покладання на Аллаха Всемогутнього і Великого, як сказав Ібн Масуд, який передав, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Кожен з нас, в тій чи іншій мірі, піддається цьому, але Аллах звільняє людей від подібного через покладання (на Нього)”.²¹

Клятва не ім'ям Усевишнього Аллаха

Аллах Усевишній, слава Йому, може клястися будь-ким і будь-чим зі своїх створінь. Що ж стосується Його створінь, то їм не можна клястися ніким, окрім Аллаха. Сьогодні багато людей дозволяють собі подібне, а клятва, між іншим, є одним з видів звеличення, звеличувати ж личить тільки Аллаха. Повідомляється, що Ібн Умар (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

²⁰ Ахмад. Слід зауважити, що цей хадіс є слабким.

²¹ Абу Дауд, (3910).

“Хіба Аллах не забороняє вам клястися вашими батьками? Якщо людина хоче присягнути, то нехай клянеться Аллахом або мовчить”.²²

Повідомляється також, що Ібн Умар (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Той, хто поклявся не Аллахом, скоїв багатобожжя”.²³

Повідомляється також, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Не належить до нас той, хто клянеться власною чесністю”.²⁴

Отже, неприпустимо клястися ані Каабою, ані чесністю, ані допомогою, ані честю, ані благословенням когось із людей, ані життям якоїсь людини, ані високим становищем Пророка (мир йому і благословення Аллаха) або когось із наближених до Аллаха, ані батьками, ані дітьми, адже все це є забороненим. Якщо ж людина вимовить таку клятву, то спокутуванням стануть слова: “Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха”. Про це йдеться в одному із достовірних хадісів, де Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

²² Аль-Бухарі.

²³ Ахмад, (2/125).

²⁴ Абу Дауд, (3253).

“Якщо людина присягнеться, сказавши: “Клянуся аль-Латом і аль-Уззою”²⁵ - то нехай скаже: “Немає божества, гідного поклоніння, крім Аллаха”²⁶.

Також слід згадати про язичницькі і заборонені фрази, які дозволяють собі говорити деякі мусульмани. Наприклад, “Звертаюся до Аллаха і до тебе”, “Я надіюся на Аллаха і на тебе”, “Це залежить від Аллаха і тебе”, “Мені немає діла ні до кого, крім Аллаха і тебе”, “Аллах піклується про мене на небесах, а ти – на землі”, “Якби не Аллах і такий-то”, “Мені байдуже до ісламу”, “О зрадливість долі!” (До таких фраз належать будь-які нарікання на долю і передвизначення: “Настали погані часи”, “Це злочасний період”, “Час є віроломним” тощо, адже скарги на мінливості долі, так чи інакше, стосуються й Аллаха, Який є її Творцем) або ж “Так було завгодно природі”. Крім того, до таких фраз слід віднести і цілий ряд імен, які називають їх носіїв рабами когось, окрім Аллаха. Наприклад, “Абд аль-Масіх” (раб Христа), “Абд ан-Набі” (раб пророка), “Абд ар-Расуль” (раб посланця) або “Абд аль-Хусейн” (раб Хусейна).

Серед термінів і виразів, які поширились в наш час, але які, по своїй суті, суперечать єдинобожжю, наступні: “ісламський соціалізм”, “ісламська демократія”, “воля народу – воля Аллаха”, “релігія належить Аллаху, а батьківщина – всім”, “в ім'я арабського світу”, “в ім'я революції” тощо.

²⁵ Аль-Лат - ім'я доісламського жіночого божества, якому поклонялися у всій стародавній Аравії, але особливо воно було популярним в Хіджазі, де біля міста ат-Таїф знаходився її ідол – білий камінь. До цього каменю і святилища здійснювали полонництво. Аль-Лат вважалася головним божеством племені Сакиф, яке жило в ат-Таїфі, але її шанували і курайшити Мекки як одну з тріади жіночих божеств (Аль-Лат, Аль-Узза та Манат), які вважалися дочками Аллаха.

²⁶ Аль-Бухарі.

Абсолютно забороненими є також фрази на кшталт “владика владик” або “суддя суддів”, якщо вони застосовуються до людей. Також заборонено використовувати слово “пан” і схожі на нього слова (незалежно від того, якою мовою їх вимовляють) при зверненні до лицеміра або невіруючого, використання частки “якби”, що вказує на обурення і незгоду, відкриваючи можливості для хитрощів шайтана, а також вимовляння слів: “О Боже, прости мені, якщо побажаєш”.²⁷

²⁷ Докладніше дивіться: шейх Бакр Абу Зейд “Заборонені вирази”.

Спілкування з лицемірами через прив'язаність до них або через бажання бути у їх товаристві

Ті, в чийх серцях віра ще не зміцнилась, спілкуються із безпутними і порочними людьми, а іноді навіть із тими, хто нападає на шаріат, зісланий людям від Аллаха, насміхається над Його релігією і Його наближеними. Немає сумнівів в тому, що такі дії є забороненими і завдають шкоди переконанням людей. Аллах Всевишній сказав:

«І якщо ти побачиш, що вони пащекують про Наші знамення, то відвернися від них, поки вони не заведуть іншої розмови. Та якщо шайтан змусить тебе забути про це, то, коли згадаєш, не сідай поряд із нечестивими людьми!»

(Сура “аль-Анам”, аят 68)

Підтримувати стосунки з такими людьми за будь-яких обставин неприпустимо, навіть якщо вони є близькими родичами. Їх товариство здається приємним, а їх язика вимовляють солодкі слова. Але так продовжується доти, доки до них не звертаються із закликом до Аллаха, або ж не спростовують їх брехню чи не висловлюють їм свій осуд. Показувати ж задоволення тим, що вони роблять, або навіть просто зберігати мовчання в їх присутності, неприпустимо, адже Аллах Всевишній сказав:

“Але якщо ви і задовольнитесь ними, то Аллах не задовольниться людьми розпусними!”

(Сура “ат-Тавба”, аят 97)

Невміння зберігати спокій під час звершення молитви

Одним з найгірших видів злочинства є викрадення чогось зі своєї молитви. Повідомляється, що одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Найгіршим із злочинів є той, хто викрадає щось зі своєї молитви”. Люди запитали: “О Посланець Аллаха, як же може людина викрасти щось зі своєї молитви?” Він відповів: “Вона може робити це, не звершуючи до кінця ні поясних, ні земних поклонів”.²⁸

Можна часто спостерігати, як молільники не можуть зберігати спокій під час молитви: вони не заспокоюються у стані поясних і земних поклонів, не випрямляють спину після поклонів і згинаються, не тримаючи її рівно під час сидіння між двома земними поклонами. Майже в кожній мечеті можна побачити неспокійних людей, хоча збереження спокою є однією із основ. Якщо людина не зберігає його, то не можна сказати, що звершена нею молитва відповідає всім правилам і вимогам. Таким чином, це є дуже важливим. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Молитва не принесе користі людині, якщо вона не випрямлятиме спину після звершення поясних і земних поклонів”.²⁹

Немає сумнівів, що мусульманину не личить так себе поводити, а ті, хто чинить так, гідні суворих застережень. Повідомляється, що Абд Аллах аль-Ашарі (хай буде вдоволений ним Аллаха) сказав:

“Одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) звершив молитву зі своїми сподвижниками, а потім

²⁸ Ахмад, (5/310).

²⁹ Абу Дауд, (1/533).

залишився сидіти в мечеті з деякими з них. Через деякий час в мечеть увійшов чоловік, який почав молитися, звершуючи поясні поклони і уподібнюючись при здійсненні земних поклонів пташці, яка щось клює. Помітивши це, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Чи бачите ви це? Хто помре, не відмовившись від такого, помре поза релігією Мухаммада! Він видзьобує свою молитву подібно до того, як ворона видзьобує кров! Воістину, людина, яка звершує поясні і земні поклони, при цьому уподібнюючись птаху, котрий щось клює, схожа на голодну людину, яка може з’їсти лише один або два фініка, але яку користь вони можуть їй принести?”³⁰

Зейд ібн Вагб сказав:

“Одного разу Хузейфа (хай буде вдоволений ним Аллах) побачивши, що якийсь чоловік під час молитви не звершує належним чином ані поясных, ані земних поклонів, сказав: “Ти не завершив молитву, і якщо ти зараз помреш, то помреш поза релігією, на якій Аллах створив Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха)”³¹

З цього випливає, що якщо людина, яка знає про все вищезгадане, не зберігала спокій під час молитви, то їй слід звершити її заново і покаятись перед Аллахом. Але це не означає, що їй треба повторювати всі попередні молитви, адже в одному з хадісів повідомляється, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав одному чоловіку:

“Повернись і помолися знову, адже ти не молився!”

³⁰ Ібн Хузейма, (1/332).

³¹ Тобто: поза ісламом. Див.: сура “ар-Рум”, аят 29, (Аль-Бухарі).

Відволікання і зайві рухи під час звершення молитви

Цієї напасті не можуть позбутися багато молільників, адже вони не виконують наказ Всевишнього Аллаха, Який сказав: «Стійте ж перед Аллахом смиренними».

(Сура “аль-Бакара”, аят 238)

Крім того, це означає, що вони не розуміють смислу слів Аллаха, Який сказав:

“Досягають успіху віруючі, які смиренні у своїх молитвах”.

(Сура “аль-Мумінун”, аяти 1-2)

Коли Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) запитали про розрівнювання землі при звершенні земних поклонів, він відповів:

“Не розрівнюй руками землю під час молитви, а якщо це виявиться вкрай необхідним, то зроби це тільки один раз, щоб прибрати дрібні камінчики”.³²

Багато мусульманських вчених зауважують, що велика кількість непотрібних рухів, які робить людина під час молитви, зводять її (молитву) нанівець. Та й що ж ще можна сказати про людей, які стоять перед Аллахом і перетворюють молитву на забаву, дивлячись на годинник, поправляючи свій одяг, ковиряючись пальцями в носі, дивлячись по сторонам або спрямовуючи свої погляди до неба і не побоюючись, при цьому, втратити свій зір або того, що шайтан вкраде щось з їх молитви.

³² Абу Дауд, (1/581).

Умисне звершення якихось дій раніше за імама

Людині, через її природу, властива поспішність. Аллах Всевишній сказав:

«Воістину, нетерпляча ж людина!»

(Сура “аль-Ісра”, аят 11)

Що ж стосується Пророка (мир йому і благословення Аллаха), то він сказав:

“Обачність – від Аллаха, а поспішність – від шайтана”.³³

Людина, яка присутня на колективній молитві, часто помічає за тими, хто молиться справа і зліва, що вони іноді раніше за імама звершують поясні або земні поклони, раніше за нього переходять до тих чи інших молитовних частин і навіть раніше за нього вимовляють слова “Мир вам і милість Аллаха” при завершенні молитви. Іноді молільник сам помічає подібне за собою.

Багато людей не надають цим діям жодного значення, а, тим часом, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) попередив таких людей сумними наслідками. Він сказав:

“Хіба людина, яка піднімає голову раніше за імама, не боїться, що Аллах перетворить її голову на голову осла?”³⁴

Якщо віруючий зобов’язаний йти на молитву спокійно і з гідністю, то що вже казати про те, як йому слід поводитися під час самої молитви? Однак, хтось під час молитви випереджає імама, а хтось сильно відстає від нього. Нехай їм стане відомо, що знавці фікга, хай помилує їх Аллах, згадували одне добре правило, яке полягає в тому, що молільнику слід починати рух тоді, коли імам в черговий раз

³³ Аль-Байгаки, (10/104).

³⁴ Муслім, (1/320-321).

завершить виголошення слів “Аллаху Акбар”. Іншими словами, треба починати рухатися тоді, коли імам виголосить звук “р”, але не раніше і не пізніше цього, що дозволить всім, хто молиться, дотримуватися певного порядку під час молитви.

Відомо, що сподвижники Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха і хай буде задоволений ними Аллах), намагалися в жодному разі не випереджати Пророка (мир йому і благословення Аллаха) під час молитви. Один з них, а саме – Аль-Бара ібн Азіб (хай буде вдоволений ним Аллах) повідомив, що вони часто молилися позаду Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха). Він сказав, що коли він випрямлявся після звершення поясного поклону, то не бачив навколо себе жодного, хто б схилився, і ніхто не робив цього доти, поки Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) не торкався чолом землі, після чого земний уклін здійснювали і ті, хто знаходився позаду нього.³⁵

А коли Пророк (мир йому і благословення Аллаха) досяг похилого віку та його рухи трохи уповільнилися, він звернув на це увагу молільників, сказавши:

“О люди, воістину, я став важчим, але не намагайтеся випереджати мене у звершенні поясних і земних поклонів”.³⁶

Що ж стосується імама, то під час звершення молитви він повинен дотримуватися Сунни Пророка (мир йому і благословення Аллаха) при виголошенні слів “Аллаху Акбар”. Про це повідомляється в хадісі від Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), який сказав:

“Коли посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) ставав на молитву, то вимовляв слова “Аллаху Акбар”. Потім він вимовляв їх при здійсненні поясного поклону, потім він вимовляв їх, коли опускався, потім він робив це, коли

³⁵ Муслім, (473).

³⁶ Аль-Байгаки, (2/93).

випрямлявся, потім він робив це, коли здійснював земний уклін, потім він робив це, коли піднімався, і він робив так протягом усієї молитви. Крім того, він говорив “Аллаху Акбар”, коли вставав після звершення двох ракатів молитви”.³⁷

І якщо імам буде вимовляти слова “Аллаху Акбар” відповідно до своїх рухів, а молільники позаду нього будуть дотримуватися вищезазначених правил, то колективна молитва буде звершена належним чином.

Поява в мечеті людини, яка поїла цибулю, часник або щось інше, що має неприємний запах

Аллах Всевишній сказав:

«О сини Адама! Вбирайтеся в одяг свій, де б ви не здійснювали поклоніння».

(Сура “аль-Араф”, аят 31)

Повідомляється, що Джабір (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

“Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Нехай віддаляється від нас той, хто з’їсть часнику або цибулі”. Або ж він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Нехай віддаляється від нашої мечеті і сидить у себе вдома”.³⁸

Муслім наводить хадіс, в якому говориться, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

³⁷ Аль-Бухарі.

³⁸ Аль-Бухарі.

“Нехай той, хто скуштував цибулю, часник або дику цибулю, в жодному разі не наближається до нашої мечеті, адже ангелам завдає мук те саме, що і людям”.³⁹

Повідомляється також, що одного разу під час проведення п'ятничної проповіді Умар ібн аль-Хаттаб (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав людям:

“О люди, ви вживаєте в їжу два види рослин, які я не можу назвати інакше, як мерзенними, і це – цибуля і часник. І я особисто бачив, що коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) чув від людини, яка увійшла до мечеті, такі запахи, то наказував, щоб її вивели звідти і відводили до самого Аль-Букай'а. Тому, якщо хтось вживає ту чи іншу рослину в їжу, нехай спочатку хоча б знищить їх запах за допомогою варіння!”⁴⁰

Те ж саме стосується й людей, які заходять в мечеть відразу ж після роботи і погано пахнуть.

Однак ще гіршими є курці, які займаються такою забороненою справою як куріння, а потім з'являються в мечетях, завдаючи страждання запахом, який йде від них, рабам Аллаха з-посеред ангелів і молільників.

Перелюб

Одне із головних завдань шаріату полягає в збереженні честі і нащадків. Саме тому він забороняє перелюб. Аллах Всевишній сказав:

“І не наближайтеся до перелюбу. Воістину, це — мерзота, шлях ганебний!”

(Сура “аль-Ісра”, аят 32)

³⁹ Муслім, (1/395).

⁴⁰ Муслім, (1/396).

Більше того, шаріат виключає всі можливості і перекриває шляхи, які ведуть до цього. Шаріат наказує жінкам носити покривала, приписує всім мусульманам потуплювати погляд і забороняє усамітнюватися зі стороннім представником протилежної статі тощо.

Одружений перелюбник підлягає найганебнішому і найважчому покаранню – побиттю камінням до смерті – аби він, помираючи, відчував тяжкість скоєного і кожна частина його тіла відчувала муки так само, як кожна з них насолоджувалась, коячи заборонене. Якщо ж перелюбник не перебуває в шлюбі, то його слід покарати сотнею ударів – за це в ісламі приписана максимальна кількість ударів, яка стосується того, хто порушив приписи шаріату, не кажучи вже про те, що людина зазнає ганьби, адже покарання проводиться у присутності свідків з числа правовірних, а ще її виганяють із місця проживання на цілий рік.

Якщо ж говорити про період після смерті людини і до самого Дня воскресіння (*барзах*), то на цей час чоловіки і жінки, які за життя вчинили перелюб, будуть поміщені оголеними в піч, верхня частина якої вузька, а нижня – широка. В нижній частині цієї печі будуть розпалювати вогонь і, хто опиняться в ній, стануть кричати і намагатися піднятися вгору так, що будуть близькі до того, щоб вибратися назовні. Коли ж вогонь гаситимуть, вони стануть повертатися назад, і це не припиниться аж до самого Дня воскресіння.

Гріх перелюбу є ще більш мерзенним, коли його постійно скоює чоловік, який вже досяг похилого віку і є близьким до могили. Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“З трьома Аллах не стане говорити в День воскресіння, не очистить їх і не подивиться на них: зі старцем, який скоїв гріх перелюбу, брехливим правителем і зарозумілим бідняком”.⁴¹

Одним з найгірших надбань є подарунок, який отримує розпусна жінка за вчинення перелюбу. Крім того, жінка, яка торгує собою, ніколи не отримає відповіді на прохання, з якими вона звертається до Аллаха в той час, коли посеред ночі небесна брама відкривається.⁴²

З точки зору шаріату, ані нужда, ані бідність не можуть бути достатнім виправданням для порушення приписів Аллаха. Ще за старих часів люди говорили: “Вільна жінка буде голодувати, але не стане торгувати собою”.

У наш же час всі двері, які ведуть до розпусти, виявилися відкритими, а шайтан полегшив людям шлях до цього за допомогою власних хитрощів і вивертів своїх друзів. За ним пішли грішні і порочні люди, адже жінки стали виставляти себе напоказ, чоловіки і жінки почали обмінюватися забороненими поглядами і отримали можливість вільно спілкуватися між собою, набули поширення непристойні журнали і фільми, почастішали подорожі людей до країн невірних, все більше поширюється проституція, і почастішали випадки народження позашлюбних дітей і звершення абортів.

І ми просимо Тебе, о Боже, щоб Ти виявив до нас Своє милосердя і вберіг нас від скоєння усього непристойного, Ми просимо Тебе очистити наші серця, уберегти наші статеві органи від розпусти і спорудити між нами і всім забороненим непереборну перешкоду.

⁴¹ Муслім, (1/102-103).

⁴² Про це йдеться в одному з хадісів.

Мужолозтво

Злочин народу Лута полягав у тому, що чоловіки з людей цього народу спали із чоловіками. Аллах Всевишній сказав:

«Ось Лут сказав своєму народу: “Воістину, ви чините таку мерзоту, якої досі не чинив ніхто з жителів світів! Невже ви ходите до чоловіків, перекриваєте дороги та робите відразне на своїх зібраннях?”»

(Сура “аль-Анкабут”, аяти 28-29)

Через огидність такого злочину і ту небезпеку, яку він в собі криє, Аллах покарав тих, хто його скоїв відразу чотирма покараннями, чого Він не робив з жодним іншим народом. Аллах засліпив їх, у місті все перевернулося догори дном, на них пролився дощ із твердої глини і Він змусив їх волати від жаху.

Якщо подібне відбувається з обопільної згоди, то обох, відповідно до шаріату, слід стратити, відрубавши їм голови мечем. Ібн Аббас (хай буде задоволений Аллах ним та його батьком) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо побачите, як хтось займається тим, чим займалися люди з народу Лута, то вбийте і того, хто робить це, і того, хто дозволяє робити подібне із собою!”⁴³

Поширення хвороб, яких не знали наші попередники, на зразок невиліковного СНІДу, зайвий раз свідчить про мудрість шаріату, який вимагає за подібні гріхи настільки суворого покарання.

⁴³ Ахмад, (1/300).

Відмова дружини, яка на має для цього законних підстав, від статевих стосунків зі своїм чоловіком

Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо чоловік покличе до себе вночі дружину, а вона відмовиться і він засне, розгнівавшись на неї, то ангели будуть проклинати її до ранку”.⁴⁴

Багато жінок, як їм здається, карають своїх чоловіків тим, що відмовляють їм у близькості, якщо між ними виникають якісь протиріччя, та це може призвести лише до згубних наслідків, наприклад, до скоєння чоловіками забороненого. Крім того, це може сказатися і на самій жінці, адже її чоловік може серйозно задуматися над тим, чи варто йому продовжувати жити з такою дружиною.

Дружина, без зволікань, повинна відповідати своєму чоловікові згодою, якщо він забажає її, підкоряючись тому, що сказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха):

“Якщо чоловік покличе свою дружину в ліжку, нехай вона відповість йому згодою, навіть якщо в цей момент вона буде сидіти у в'ючному сидлі на горбу верблюда”.⁴⁵

Що ж стосується чоловіка, то він повинен піклуватися про свою дружину, особливо якщо вона хвора, вагітна або засмучена чимось, аби між ними зберігалася згода і не було чвар.

⁴⁴ Аль-Бухарі.

⁴⁵ Див.: “Аз-Заваїд”, (2/181).

Вимагання жінки, яка на має для цього законних підстав, розлучення у свого чоловіка

Багато жінок вимагають у своїх чоловіків розлучення щойно між ними виникають дрібні суперечки, або ж вони починають наполягати на цьому, якщо чоловіки відмовляються виділяти їм ту чи іншу суму грошей, часом підбурювані своїми родичками або сусідками. При цьому вони дозволяють собі говорити чоловікам образливі слова, наприклад: “Якщо ти чоловік, то дай мені розлучення!”

Однак відомо, що розлучення тягне за собою серйозні негативні наслідки, в тому числі – руйнування сім'ї і відсутність гідного виховання дітей. І згодом жінка сама може пошкодувати про те, що вона зробила, але буде вже запізно, і саме через цю та цілу низку інших причин, шаріат забороняє подібні дії.

Саубан (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо якась жінка зажадає розлучення у свого чоловіка, який не заподіяв їй жодного зла, то їй не буде дано відчутти навіть пахощів Раю”.⁴⁶

Що ж стосується Укби ібн Аміра (хай буде вдоволений ним Аллах), то він передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, жінки, які шукають сварок, є ліцемерками”.⁴⁷

Якщо ж для розлучення з'являється та чи інша законна причина, наприклад, відмова чоловіка від звернення молитов, його захоплення алкоголем або наркотиками,

⁴⁶ Ахмад, (5/277).

⁴⁷ Ат-Табарані, (17/339).

примус своєї дружини до вчинення забороненого, прояв несправедливості до неї в поєднанні із заподіянням їй страждань, нехтування правами жінки, коли він не прислухається до добрих порад і відмовляється виправитися, то тоді не буде нічого поганого в тому, що жінка прохатиме про розлучення, намагаючись врятувати свою релігію і себе саму.

Звернення до дружини зі словами: “Ти для мене, як хребет моєї матері”

Ці слова належать до фраз, які були поширені серед арабів за часів першого невігльства і носили образливий характер. Так, наприклад, чоловіки казали дружинам: “Ти для мене, як хребет моєї матері”, “Ти для мене заборонена, як сестра” або подібні огидні слова, які шаріат вважає мерзенними, оскільки вони є несправедливими по відношенню до дружин. Аллах Всевишній, слава Йому, сказав:

“Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів, хоча насправді ті не є матерями їхніми, бо матері їх — ті, які народили їх, кажуть слова відразні та брехливі. Воістину, Аллах — Милосердний, Прощаючий”.

(Сура “аль-Муджаділя”, аят 2)

Згідно із законами шаріату, спокутою цих слів є те ж саме, що слугує спокутою за гріх того, хто мав статевий зв'язок із дружиною в денний час місяця Рамадан, адже людині, яка говорить своїй дружині подібне, забороняється наблизитися до неї доти, поки він не спокутує свій гріх належним чином. Аллах Всевишній сказав:

“Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів, хоча насправді ті не є матерями їхніми, бо матері їх — ті, які народили їх, кажуть слова відразні та брехливі. Воістину, Аллах — Милосердний, Прощаючий. Ті, які називають своїх

дружин хребтами матерів, а потім відмовляються від сказаного, нехай звільнять одного раба перед тим, як торкнуться одне одного. Повчають вас цим, і Аллах знає те, що ви робите!”

(Сура “аль-Муджаділя”, аяти 2-3)

Статеві стосунки із дружиною під час місячних

Аллах Всевишній сказав:

«Тебе запитують про місячні. Скажи: “Вони спричиняють страждання. Тож не торкайтесь дружин під час місячних їхніх. Уникайте зносин із ними, поки не очистяться вони».

(Сура “аль-Бакара”, аят 222)

Таким чином, чоловікові не можна наближатися до дружини доти, доки вона не зробить повного обмивання після завершення місячних, адже Всевишній Аллах сказав:

«А коли вони очистяться, то приходьте до них — так, як наказав вам Аллах».

(Сура “аль-Бакара”, аят 222)

На гидоту цього гріха вказують також і слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

“Ті, хто вступає в статевий зв'язок із жінками під час місячних, хто має зносини із жінками через задній прохід, і ті, хто приходять до віщунів, не вірують у те, що було зіслано Мухаммаду”⁴⁸.

Той, хто допустився такої помилки ненавмисно або через незнання, не має гріха, але якщо людина робить подібне свідомо, то вона має спокутувати свій гріх. На думку деяких

⁴⁸ Ат-Тірмізі, (1/243).

релігійних вчених, які вважають хадіс, в якому йдеться про спокуту цього гріха, достовірним, така людина повинна віддати в якості спокути динар або півдинара. Деякі з них кажуть: “Можна віддати динар або півдинара на власний розсуд”. Інші кажуть так: “Якщо він мав стосунки із дружиною на початку сильного стікання крові, то йому слід віддати динар, а якщо він зробить це перед закінченням місячних або до того, як жінка зробить повне обмивання, то йому слід віддати півдинара”. Що ж стосується вартості динара, то в сучасному обчисленні він становить 4,25 грама золота, і людина повинна роздати це золото або відповідну кількість паперових грошей в якості милостині.⁴⁹

Статеві стосунки із дружиною через задній прохід

Деякі схильні до протиприродних речей і маловірні люди не бояться злягатися зі своїми дружинами через задній прохід, який є одним із великих гріхів, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) прокляв тих, хто робить подібне. Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Прокляті ті, хто злягаються із жінками через задній прохід”.⁵⁰

⁴⁹ Насправді ж людина має право вибору між виплатою динара або його половини незалежно від того, коли відбувся такий статевий зв'язок – на початку або в кінці місячних. Що ж стосується вартості динара, то він дорівнює чотирьом сьомим саудівського фунта, оскільки один саудівський фунт дорівнює 1,75 динара (*Примітка шейха Ібн База*).

⁵⁰ Ахмад, (2/479).

Більш того, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Ті, хто вступають у статеві зносини із жінками під час місячних, хто злягаються із жінками через задній прохід, і ті, хто приходять до віщунів, не вірують у те, що було зіслано Мухаммаду”⁵¹

Багато дружин не схильні до протиприродного і відмовляються від цього, але деякі чоловіки починають погрозувати їм розлученням в разі непокори, інші ж просто обдурюють своїх дружин, які соромляться питати про це у тих, хто має знання, переконуючи їх, що подібне дозволяється шаріатом, посилаючись, при цьому, на слова Аллаха Всевишнього, слава Йому:

«Ваші дружини — наче нива для вас. Приходьте до них, як побажаєте».

(Сура “аль-Бакара”, аят 223)

Однак відомо, що Сунна пояснює Священний Коран, а в одному з хадісів наводяться слова Пророка (мир йому і благословення Аллаха) про те, що чоловік може займатися сексом із дружиною в яких завгодно позах за умови, що це відбувається тільки через піхву, а це означає, що зносини через задній прохід є неприпустимими. Причиною скоєння такого гріха є привнесення в чистоту подружніх відносин того мерзенного, протиприродного і забороненого, що було успадковано людьми ще з часів невігластва, або ж перегляд непристойних фільмів. Відомо, що подібні дії є забороненими, навіть обидві сторони згодні, оскільки взаємне схвалення забороненого не робить його дозволеним.

⁵¹ Ат-Тірмізі, (1/243).

Відсутність справедливості до всіх своїх дружин

Серед того, що заповів нам Аллах в Його Великій Книзі, є й вимога однаково справедливо ставитись до всіх своїх дружин. Аллах Всевишній, слава Йому, сказав:

«Ви ніколи не зможете однаково ставитися до всіх дружин зі справедливістю, навіть якщо ви прагнете до цього. Не схиляйтесь до однієї, залишаючи іншу в невизначеності. І якщо ви будете праведними та богобоязливими, то, воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!»

(Сура “ан-Ніса”, аят 129)

Тут йдеться про прояв справедливості в тих питаннях, які стосуються навідувань своїх дружин ночами і дотримання прав кожної з них при виділенні їм грошей на витрати, але мова не йде про любов серця, оскільки раб не володіє почуттями. Однак буває і так, що чоловік, який має кількох дружин, схиляється до однієї з них і починає нехтувати іншими, що виражається у проведенні з однією дружиною більше ночей, ніж з іншими, або ж витрачені гроші тільки на неї, забуваючи про решту, а це є забороненим. Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) згадав, в якому вигляді постане в День воскресіння така людина, сказавши:

“Якщо у чоловіка було дві дружини і він схилявся тільки до однієї з них, то в День воскресіння одна половина його тіла виявиться перекошеною”.⁵²

⁵² Абу Дауд, (2/601).

Перебування наодинці зі сторонньою жінкою

Шайтан щосили прагне ввести людей у спокусу і змусити їх робити щось заборонене. Тому Аллах Всевишній, слава Йому, засвідчив:

«О ви, які увірували! Не йдіть слідом за шайтаном. Хтось іде слідом за шайтаном, але ж той закликає до мерзенного й відразного».

(Сура “ан-Нур”, аят 21)

Шайтан проникає навіть в жили людини, а одним із засобів, за допомогою яких він підштовхує людей до розпусти, є створення умов для того, щоб чоловіки опинялися наодинці зі сторонніми жінками. Саме тому шаріат закриває перед людьми шляхи, які ведуть до цього. Що ж стосується Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), то він сказав:

“Якщо чоловік залишається наодинці зі сторонньою жінкою, то третім з ними завжди буває шайтан”.⁵³

Крім того, Ібн Умар (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передав, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Нехай відтепер чоловік не входить до жінки, яка залишилась без чоловіка, якщо не будуть його супроводжувати один або двоє інших людей”.⁵⁴

Таким чином, чоловік не може усамітнюватися в будинку, кімнаті або машині зі сторонньою для нього жінкою – наприклад, з дружиною свого брата або служницею, те ж саме стосується випадків усамітнення лікарів із хворими жінками тощо. Однак багато людей ставляться до цього

⁵³ Ат-Тірмізі, (3/474).

⁵⁴ Муслім, (4/1711).

несерйозно, покладаючись на себе та інших, що і веде до розпусти або, щонайменше, створює для нього всі необхідні передумови. Становище ж ускладнюється ще більше внаслідок забороненого спілкування між родичами.⁵⁵

Доторкання до сторонніх жінок

Доторкання до сторонніх жінок є звичною справою в нашому суспільстві – це суперечить принципам шаріату, який був зісланий людям від Аллаха, і може слугувати прикладом того, як помилкові звички і традиції починають переважати над тим, що було зіслано Аллахом. Навіть якщо ти заговориш з кимось про приписи шаріату і наведеш відповідні аргументи та докази, то відразу почувеш у відповідь звинувачення в відсталості, спробі згустити фарби, роізрвати родинні зв'язки, намаганні вселити людям сумніви в добрих намірах тощо. У нашому суспільстві чоловіку стало простіше доторкнутися до своїх двоюрідних сестер, дружини брата або дядька, ніж напиться води. Але якщо б вони добре подумали про небезпеку таких дій та поглянули на них з точки зору шаріату, то припинили б чинити подібне. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, якби когось із вас проткнули голову залізною голкою, це було б краще для нього, аніж дотик до забороненої для нього жінки!”⁵⁶

Немає сумнівів в тому, що такі дії є перелюбом рук, як про це сказав Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

⁵⁵ Йдеться про спілкування між чоловіками і жінками, родинні зв'язки між якими не виключають можливості шлюбу.

⁵⁶ Ат-Табарані, (20/212).

“Очі коять перелюб по-своєму, руки – по-своєму, ноги – по-своєму, а статеві органи – по-своєму”.⁵⁷

Чи можна уявити собі серце, більш чисте, ніж серце Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха)? Але ж він сказав:

“Воістину, я не торкаюся до жінок”.⁵⁸

Він (мир йому і благословення Аллаха) також сказав:

“Воістину, я не потискаю руку жінкам”.⁵⁹

Повідомляється, що Аїша (хай буде задоволений нею Аллах) сказала:

“Ні, клянусь Аллахом, рука Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) ніколи не торкалася руки сторонньої жінки, і навіть коли він брав у них присягу, то обмежувався лише словами!”⁶⁰

Тож чи не бояться Аллаха ті чоловіки, які загрожують розлученням своїм праведним дружинам, коли ті відмовляються тиснути руки їх братам? Слід пам'ятати і про те, що покривання чимось рук нічого не змінює, адже в будь-якому разі такі дотики залишаються забороненими.

Використання жінкою, яка виходить зі свого дому і проходить повз сторонніх чоловіків, пахоців

В наш час подібна практика набула широкого поширення, не дивлячись на те, що Пророк (мир йому і благословення

⁵⁷ Ахмад, (1/412).

⁵⁸ Ахмад, (6/357). Йдеться про сторонніх жінок.

⁵⁹ Ат-Табарані, (24/342).

⁶⁰ Муслім, (3/1489).

Аллаха) суворо попереджав про неприпустимість цього. Відомо, що він сказав:

“Будь-яка жінка, яка використовує пахощі, а потім проходить повз людей, щоб вони відчули запах, який йде від неї, є блудницею”.⁶¹

Однак деякі жінки виявляють до цього недбалість або не надають цьому належного значення, вважаючи, що подібне є дозволеним, якщо мова йде про водія, торговця або домашнього робітника. Якщо від жінки чутно запах пахощів, то перш, ніж вона захоче вийти із дому, шаріат вимагає від неї повністю помитись, навіть якщо вона має намір піти до мечеті. Обмивання повинно бути таким самим, як і повне очищення після осквернення, адже Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо якась жінка надушиться пахощами, щоб від неї йшов приємний запах, і піде до мечеті, то молитва її не буде прийнята доти, поки вона не зробить повне обмивання, подібне до того, яке вона звершує після осквернення”.⁶²

І ми шукаємо захисту в Аллаха від використання жінками ароматів і пахощів перед виходом на вулицю для відвідування весіль і різних зустрічей між собою, а також від використання пахощів, які мають сильний запах жінкам, які відвідують ринки, користуються громадським та іншими видами транспорту, з'являються там, де бувають чоловіки, і відвідують мечеті вночі під час Рамадану, адже, відповідно до законів шаріату, пахощі, які наносять жінки перед виходом з дому, не повинні відрізнятися сильним запахом. І ми прохаємо Аллаха, щоб Він не наслав на нас Свою ненависть, не питав праведних чоловіків і жінок за справи зухвалих і нерозумних, і щоб Він вивів всіх на Прямий шлях.

⁶¹ Ахмад, (4/418).

⁶² Ахмад, (2/444).

Подорож жінки без супроводу близького родича

(Йдеться про таку спорідненість, яка не допускає укладання шлюбу).

В обох збірниках достовірних хадісів “Сахіх” передається зі слів Ібн Аббаса (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Жінка може подорожувати тільки у супроводі близького родича”.⁶³

Це стосується будь-якої поїздки, в тому числі і звершення хаджу. Якщо ж жінка вирушить у подорож одна, то розпусні люди стануть спокушати її і всіляко перешкоджати їй, а власних сил для захисту може і не вистачити, в результаті чого під загрозою може опинитися, щонайменше, її честь. Те ж саме стосується і самостійних подорожей жінок літаками, навіть якщо близькі родичі проводжатимуть і зустрічатимуть їх, адже нікому не відомо, хто перебуватиме з ними в літаку, що станеться, якщо в результаті якоїсь неполадки літак приземлиться в іншому аеропорту, відбудеться затримка або зміниться розклад. Прикладів таких випадків можна навести безліч. Що ж стосується родича, який супроводжуватиме її, то він повинен відповідати чотирьом вимогам: бути мусульманином, повнолітнім, розумним і бути чоловіком. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) вказав, що супроводжуючим можуть бути:

“...Її батько, або син, або чоловік, або брат чи один із її родичів, за якого вона не може вийти заміж”.⁶⁴

⁶³ Аль-Бухарі та Муслім.

⁶⁴ Муслім, (2/977).

Навмисне розглядання сторонньої жінки

Аллах Всевишній сказав:

«Скажи віруючим чоловікам, щоб вони відводили свої погляди й закривали свою наготу. Так буде чистіше для них. Воістину, Аллаху відомо про те, що вони роблять!»

(Сура “ан-Нур”, аят 30)

Що ж стосується Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), то він сказав:

“Око чинить перелюб поглядом”,⁶⁵ - тобто, споглядаючи те, на що Аллах забороняє дивитись.

Винятком може бути те, в чому, з точки зору шаріату, є необхідність, наприклад, дати можливість тому, хто сватається, побачити ту, до якої він сватається, або дати можливість лікарю оглянути хвору.

Жінці також забороняється кидати погляди на стороннього чоловіка, адже це може привести до спокуси. Аллах Всевишній сказав:

«Скажи віруючим жінкам, щоб вони відводили свої погляди й закривали свою наготу».

(Сура “ан-Нур”, аят 31)

Забороняється із жаданням дивитися на безбородих і красивих юнаків. Крім того, як чоловікам, так і жінкам забороняється дивитися на ті місця тіл одне одного, які необхідно приховувати від очей інших людей (*аврат*). Взагалі забороняється дивитися на ці місця і торкатися їх навіть через ширму. Що ж стосується ошуканих шайтаном і тих, хто дозволяє собі переглядати непристойні журнали і

⁶⁵ Аль-Бухарі.

фільми, керуючись тим, що він дивиться не на живих людей, а тільки на зображення, то немає необхідності доводити хибність і низькість таких занять.

Звідництво

Ібн Умар (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах зробив Рай забороненим для трьох: для того, хто захопився вином, для нешанобливого до батьків і для звідника, який сіє порочне у власній родині”.⁶⁶

Серед форм звідництва, поширених в наш час, є залишення поза увагою того, що дочка або дружина розмовляє по телефону зі сторонніми чоловіками – це називається фліртом; згода із тим, щоб хтось із жінок, які живуть в його будинку, залишалися наодинці зі стороннім чоловіком, або без супроводжуючих родичів їздили в машині зі стороннім для жінки водієм, або залишали свій будинок без приписаного шаріатом одягу, так, щоб кожен мав можливість розглядати жінку. Звідництвом є дії людини, яка приносить додому фільми і журнали, котрі сприяють поширенню всього порочного і непристойного.

Свідоме проголошення себе сином не свого батька і невизнання своєї дитини

Шаріат не дозволяє людині оголошувати себе сином не свого батька або ж пов'язувати своє походження з тими людьми, до яких вона не має жодного відношення. Проте, деякі люди все

⁶⁶ Ахмад, (2/69).

ж вдаються до цього, переслідуючи матеріальні інтереси і вносячи неправдиві дані про себе в офіційні документи. Інші ж люди роблять так через ненависть до своїх батьків, котрі залишили їх в дитинстві. Все це є забороненим і веде до багатьох згубних наслідків. Напряму це стосується визначення кровної спорідненості, дозволеності укладення шлюбів, прав успадкування тощо. В обох збірниках достовірних хадісів “Сахіх”⁶⁷ передається зі слів Са'да і Абу Бакра (хай буде вдоволений Аллах ними обома), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Рай стане забороненим для того, хто оголошує себе сином не свого батька, знаючи, що говорить неправду”.

Шаріат забороняє мусульманам неухважно ставитись до свого родоводу та підробляти його. Проте деякі, конфліктуючи зі своїми дружинами, звинувачують їх у розпусній поведінці, починають відмовлятися від власних дітей, які були зачаті ними в їх ліжках, не маючи для цього жодних підстав. Буває і так, що дружини, які зраджують своїх чоловіків, вагітніють від інших, а потім оголошують народженого сина або дочку дитиною свого чоловіка. Саме в адресу тих, хто займається такими справами, були висловлені страшні загрози. Так, наприклад, Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо якась жінка зробить так, що до тих чи інших людей зарахують того, хто не належить до них, то це буде означати, що вона не має жодного відношення до Аллаха, і Аллах ніколи не введе її до Раю. І якщо якийсь чоловік відмовиться від своєї дитини, яка буде дивитися на нього, то Аллах

⁶⁷ Аль-Бухарі.

сховається від нього і покриє його ганьбою з-посеред перших і останніх”.⁶⁸

Лихварство

У Своїй Книзі Аллах не оголошує війну нікому, крім лихварів. Аллах Всевишній сказав:

«О ви, які увірували! Бійтесь Аллаха і відмовтесь від того, що належить вам як лихва — якщо віруючі ви! Якщо ж ви не зробите цього, то ви будете ворогами Аллаху та Посланцю Його».

(Сура “аль-Бакара”, аят 278-279)

І цього цілком достатньо, аби зрозуміти, що Аллах Всемогутній і Великий вважає цей злочин огидним.

Кожен, хто слідкує за справами окремих людей або цілих держав може виявити наслідки руйнівної діяльності лихварів, які ведуть до нищення, застою в торгівлі, неможливості розплатитися з боргами, паралічу економіки, збільшення рівня безробіття, краху багатьох компаній і організацій, витрачання всього заробленого на сплату нескінченних відсотків лихварю, класового розшарування суспільства і зосередження величезних багатств у руках небагатьох людей. Можливо, все це і є проявами тієї війни, якою Аллах погрожував лихварям.

Що ж стосується Пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха), то він прокляв тих, хто дають гроші в борг під відсотки, і тих, хто беруть їх на цих умовах, і тих, хто, так чи інакше, сприяє цьому. Джабір (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прокляв тих: “...хто дають гроші на умовах лихварства, тих, що займають їх на подібних

⁶⁸ Абу Дауд, (2/695).

умовах, тих, хто записують умови угоди, і тих, які свідчать про це. Він сказав, що вони нічим не відрізняються одне від одного”.⁶⁹

З цього випливає, що неприпустимо ані брати участь в оформленні лихварських угод, ані контролювати їх, ані давати в борг, ані позичати гроші на умовах виплати відсотків, ані використовувати одержані таким шляхом гроші. Одним словом, забороняється брати участь в таких операціях або ж сприяти їх здійсненню.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) дуже хотів пояснити людям гидоту цього великого гріха, а Абдуллах ібн Мас'уд (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що він (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Існує сімдесят три види лихварства, найбезпечніший з яких по тяжкості своїй дорівнює тяжкості гріха людини, яка коїть перелюб із власною матір'ю, а найгірші види його ведуть до того, що для того, аби розплатитися із боргами, мусульманин мусить торгувати жінками зі своєї родини”.⁷⁰

Абд Аллах ібн Ханзала (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Один дирхем, отриманий людиною за рахунок лихварства, переважає собою тяжкість гріха того, хто вчинив перелюб тридцять шість разів”.⁷¹

Лихварство є абсолютно забороненим і ця заборона стосується не тільки багатих або бідних, як можуть подумати деякі люди, а поширюється на всіх без винятку і на всі випадки життя. Багато фактів свідчать про те, що велика кількість багатіїв і торговців розорилася внаслідок участі в лихварських операціях. Найменшим з наслідків лихварства є

⁶⁹ Муслім, (3/1219).

⁷⁰ Аль-Хакім, (2/37).

⁷¹ Ахмад, (5/225).

втрата благословення на багатство, навіть якщо воно і буде великим, як сказав про це Пророк (мир йому і благословення Аллаха):

“Навіть якщо отримане від лихварства і буде великим, врешті решт, це призведе до зубожіння”.⁷²

Крім того, не має значення, чи високим був відсоток від лихварських операцій, чи низьким, оскільки всі види лихварства є забороненими. Аллах Всевишній сказав:

«А ті, які пожирають лихву, воскреснуть лише так, як ті, кого своїм дотиком вразив шайтан».

(Сура “аль-Бакара”, аят 275)

Але незважаючи на огидність цього злочину, Аллах Всевишній сповістив людям про можливість каяття і роз'яснив їм, як це слід робити, звернувшись до лихварників із такими словами:

«Якщо ж ви не зробите цього, то ви будете ворогами Аллаху та Посланцю Його. А якщо зробите, то матимете свій перший статок. Не вчиняйте несправедливо і тоді не вчинять несправедливості з вами».

(Сура “аль-Бакара”, аят 279)

Душа віруючого має відчувати до цього тяжкого гріха огиду. Це стосується й тих, хто вкладає свої гроші в банки, які займаються лихварськими операціями, побоюючись, що вони пропадуть або будуть вкрадені. Адже люди мають розуміти, що вони уподібнюються тим, хто їсть падаль або навіть гірше, і їм слід просити Аллаха Всевишнього про прощення і, по можливості, знаходити інші шляхи застосування своїх грошей, позбавляючись від відсотків, що нараховуються на їх рахунки, дозволеним способом, за винятком, роздачі милостині, оскільки Аллах є Благим і не

⁷² Аль-Хакім, (2/37).

приймає нічого, крім благого. Їм не можна використовувати ці гроші ані на їжу, ані на питво, ані для придбання одягу, машин або житла, ні для витрат на дружин, дітей або батьків, ні для виплати закятю або податків, ні для того, щоб допомогти гнобленому. Як вже було зазначено раніше, від цих грошей слід просто позбавлятися, через страх перед Силою і Міццю Аллаха Всемогутнього і Великого.

Приховування вад товару під час його продажу

Повідомляється, що одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), який проходив повз ринок, зупинився біля виставлених на продаж продуктів, перегорнув рукою те, що знаходилося всередині купи, і, відчувши пальцями вологість, запитав: “Що ж це, о господарю товару?” Він відповів: “Продукти намокли від дощу, о Посланець Аллаха”. Тоді Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “А хіба ти не поклав зверху кращий товар, аби люди бачили його? До нас не належить той, хто займається обманом!”⁷³

Сьогодні багато торговців серед тих, хто не боїться Аллаха, намагаються приховати недоліки свого товару, використовуючи липку стрічку, або намагаючись приховати його від очей покупця на дні того ящика, де він зберігається, або застосовуючи ті чи інші хімічні речовини для надання товару привабливого вигляду або ж, наприклад, приглушаючи мотор машини, щоб покупцеві не стало ясно відразу ж, що в ньому є якийсь дефект. Деякі продавці змінюють напис про термін придатності товару, не дозволяють покупцеві добре розглянути його або перевірити, а багато хто з них продають автомобілі і різне побутове

⁷³ Муслім, (1/99).

приладдя, не пояснюючи людям їх недоліки, що є забороненим. Повідомляється, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Мусульманин є братом іншому мусульманину, тому не дозволяється мусульманину продавати своєму брату бракований товар, якщо він не попередить його про це”.⁷⁴

Дехто думає, що не нестиме жодної відповідальності, якщо під час аукціону просто скаже покупцеві: “Я продаю купу заліза”, – але в такій торговельній угоді не буде блага, адже Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Покупець і продавець вільні в своєму виборі доти, доки не розлучаться. Якщо вони будуть правдиві і пояснять одне одному всі обставини справи, їх угода буде благословенною, якщо ж вони будуть брехати одне одному і намагатимуться приховати щось, то благо їх угоди знищиться”.⁷⁵

Продаж товару за допомогою накручення цін

Йдеться про збільшення ціни тими, хто насправді не хоче купувати цей товар, а бажає тільки обдурити інших людей і змусити їх заплатити більше. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Не накручуйте брехливо ціну!”

Немає сумнівів в тому, що це є однією із форм обману. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Ті, хто вдаються до хитрощів і обману, опиняться у Вогні”.⁷⁶

⁷⁴ Ібн Маджаг, (2/754).

⁷⁵ Аль-Бухарі.

⁷⁶ “Ас-Сільсіля ас-Сахіха”, (1057).

Таким чином, заробіток багатьох аукціоністів і маклерів, які працюють на аукціонах і виставках-продажах автомобілів, є мерзенним, адже вони роблять багато забороненого. Наприклад, вони брехливо збільшують ціну за таємною змовою з іншими, вводять в оману покупця або ж продавця, домовляючись про заниження ціни товару або ж про її підвищення; якщо товар належить їм самим або їх компаньйонам, посилають своїх підручних крутитися між покупцями, щоб підняти ціни під час аукціону, а також обманюють рабів Аллаха і завдають їм шкоди різними іншими способами.

Торгівля після другого заклику на п'ятничну молитву

Аллах Всевишній сказав:

«О ви, які увірували! Коли закликають вас на молитву в п'ятницю, то зверніться до згадування Аллаха і полиште справи торгівельні. Це краще для вас, якщо ви розумієте!»

(Сура “аль-Джума”, аят 9)

Тим не менш, деякі крамарі продовжують торгувати і після проголошення другого заклику на молитву, залишаючись в своїх крамницях або ж розташовуючись близько до мечетей. Що ж стосується людей, які купили у них в цей час хоча б зубочистку, то вони стають співучасниками їх гріха, а користі від цієї торгівлі не буде. Крім того, деякі власники ресторанів, хлібопекарень і заводів змушують своїх робочих продовжувати працювати під час п'ятничної молитви, але їх прибуток все одно зазнає збитків. Якщо ж говорити про робітників, то їм слід діяти згідно слів Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

“Не слід коритися створінню в тому, що пов'язано із непокою Творцю”.⁷⁷

Азартні ігри

Мейсір – назва різних видів азартних ігор, поширених серед арабів в доісламські часи.

Аллах Всевишній сказав:

«О ви, які увірували! Воістину, вино, азартні ігри, камені жертovníків і стріли для ворожби — мерзота від шайтана! Тож стережіться цього! Можливо, будете спасенні!»

(Сура “аль-Маїда”, аят 90)

Араби, які жили в період невігластва, грали в різні види мейсіра, найбільш поширеною з яких була гра, коли десять чоловік, які вносили рівні суми грошей, купували верблюда, а потім починали гадати за стрілами, що нагадувало собою щось на кшталт жереба, після чого семеро з них отримували різні частки виграшу, а троє не отримували нічого.

У наш час мейсір прийняв нижченаведені форми:

- Численні і різноманітні види лотерей. Найпростіша з них зводиться до того, що людина платить гроші і витягує квиток, на який може випасти той чи інший виграш. Це є забороненим, хоча організатори подібних лотерей і можуть називати їх благодійними.

- Купівля людиною тієї чи іншої речі, в якій приховано щось невідоме або ж вручення їй при купівлі товару певного номера з подальшим визначенням виграшу за таким самим номерам.

⁷⁷ Ахмад, (1/129).

- Страхування. Наприклад, страхування життя, засобів пересування, страхування на випадок пожежі, повне страхування від усіх нещасних випадків, а також інші його види. Дійшло до того, що деякі багатії почали страхувати навіть свій голос.⁷⁸

Формами мейсіра також є і всі види азартних ігор. У наш час з'явилися спеціальні клуби для бажаючих зайнятися таким видом діяльності. Тут встановлені столи, покриті зеленим сукном, за якими і відбувається скоєння цього великого гріха. Однією з форм мейсіра є також тоталізатор, пов'язаний зі спробою передбачити результати футбольних матчів або ж результати інших видів спорту. Крім того, в деяких магазинах і центрах розваг продаються і встановлюються ігри, в основі яких лежить принцип мейсіра.

Якщо ж говорити про змагання і різні види єдиноборств, то їх можна поділити на три категорії:

1 – Ті, що не суперечать шаріату. У цих випадках допускається проведення змагань з врученням грошових призів або без них. Це стосується, наприклад, перегонів на верблюдах, конях або стрільби. Сюди ж належать і змагання з різних видів шаріатських наук, наприклад, змагання читців Корану.

2 – Те, що само по собі є дозволеним, наприклад, проведення футбольних матчів або змагань з бігу, якщо вони не супроводжуються вчиненням чогось забороненого на кшталт пропуску молитов або оголення певних частин тіла учасників. Подібне є допустимим, але без вручення грошових призів.

3 – Те, що є забороненим як таке або ж веде до забороненого. Наприклад, проведення аморальних конкурсів, які отримали

⁷⁸ Про страхування і його положення в ісламі дивіться № 17, 19 та 20 “Журнал ісламських доліджень”, який випускає Головне управління з ісламських доліджень.

назву “конкурсів краси”, або ж змагань з боксу, пов'язаних з нанесенням ударів по обличчю, що є забороненим, чи улаштування баранячих та півнячих боїв тощо.⁷⁹

Злодійство

Аллах Всевишній сказав:

“Крадію і крадійці відріжьте руку як покарання за їхні злочин. Покарання — це як приклад від Аллаха, адже Аллах — Великий, Мудрий!”

(Сура “аль-Маїда”, аят 38)

Одним з найгірших видів злодійства є викрадення чогось у паломників, які відвідують Дім Аллаха – Каабу. Люди, які займаються такими справами, не приділяють жодного значення приписам Аллаха навіть в найкращому місці на землі, перебуваючи біля Дому Аллаха.

У хадісі, який розповідає про молитву під час сонячного затемнення, повідомляється, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав людям:

“Мені було показано Пекло, і це сталося в той момент, коли ви побачили, що я відступив назад, боячись, що полум'я Пекла обпече мене. І я навіть побачив в Пеклі людину з гачком⁸⁰, яка тягнула свої кишки у вогні. За життя ця людина обкрадала паломників за допомогою цього гачка, і якщо на неї звертали увагу, то вона казала: “Я маю потребу в цьому”, – а якщо ніхто не помічав її, то вона так і йшла з цим”.⁸¹

⁷⁹ Вищезгадані пункти є коротким викладом обговорення цих питань з шейхом Абд аль-Мухсіном аз-Замілем (хай береже його Аллах), який, можливо, присвятить цим проблемам спеціальне дослідження.

⁸⁰ Палка із загнутим кінцем.

⁸¹ Муслім, (904).

До найгірших видів злодійства належить розкрадання суспільного надбання. Однак деякі з тих, хто робить подібне, кажуть: “Ми крадемо так само, як краде і будь-хто інший”. Вони не усвідомлюють, що обкрадають всіх мусульман, адже суспільним надбанням є те, що належить усім мусульманам. Вчинкам цих людей немає і не може бути жодного виправдання.

Дехто краде те, що належить невірним, прикриваючись заявами про те, що вони є невірними. Проте такі відмовляння є неприйнятними, оскільки відбирати майно у невірних можна лише в тому випадку, якщо вони воюють із мусульманами, і поширюється це далеко не на всіх невірних і не на всі їх компанії та майно.

Є люди, які вдаються до обнишпорювань кишень інших людей. Інші ж, під виглядом неправдивих приводів, проникають до чужих будинків і обкрадають їх; хтось краде із сумок своїх гостей; деякі крадуть в магазинах, ховаючи вкрадене в кишнях або під одягом – іноді цим займаються жінки. Дехто вважає крадіжку дешевих речей або ж невеликої їх кількості чимось незначним, проте Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Прокляття Аллаха тому, хто краде яйце, і йому за це відсікають руку; і тому, хто краде мотузку, і йому теж відсікають за це руку”.⁸²

Кожному, хто вкрав щось, слід повернути вкрадене його власнику після того, як він покається перед Аллахом Всемогутнім і Великим. І немає значення як саме він це зробить – явно чи таємно, особисто чи за допомогою іншої людини. Якщо ж злодій не зможе знайти господаря або ж його спадкоємців, незважаючи на витрачені зусилля, то йому слід роздати вкрадене або ж його вартість в якості милостині,

⁸² Аль-Бухарі.

прохаючи Аллаха про те, щоб нагорода за це дісталася власнику цього майна.

Хабарі

Дача хабара судді або правителю для того, щоб він обійшов закон, порушуючи права або сприяючи поширенню беззаконня, є злочином, оскільки це веде до свавілля, обмеження законних прав людей та поширення пороку. Аллах Всевишній сказав:

«Не пожирайте незаконно майна одне одного та не підкуплюйте суддів, щоб свідомо, шляхом гріха, привласнити частину майна інших людей!»

(Сура “аль-Бакара”, аят 188)

Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах прокляв тих, хто підкупує, і тих, кого підкупувають з метою прийняття потрібного рішення”.⁸³

Однак ці загрози не поширюються на випадки, коли дача хабара стає єдиним виходом для встановлення справедливості або ж уникнення несправедливості по відношенню до тієї чи іншої людини.

У наш час хабарництво набуло широкого застосування і навіть стало основним джерелом доходів деяких чиновників. Цілий ряд компаній заздалегідь передбачають в своїх бюджетах витрачання певних сум на хабарі. Багато справ не починаються і не закінчуються без хабарів, що вже завдало величезної шкоди біднякам, призвело до зриву багатьох договорів і стало причиною несумлінного виконання тих чи

⁸³ Ахмад, (2/387).

інших обов'язків. Різні послуги надаються належним чином лише тим, хто дає за це хабарі, в інших же випадках все робиться неохоче або із затримками. Часто буває так, що ті, хто звернулися в тій чи іншій інстанції і при цьому дали хабар, залагоджують всі питання швидше тих, хто прийшов раніше, але нічого нікому не платив. Через хабарі, гроші, які належать виконавцям робіт, часто осідають в кишенях різних посередників. Розмову на цю тему можна продовжувати дуже довго. З урахуванням усього сказаного, не викликає жодного подиву, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) звертався до Аллаха з проханням позбавити милості всіх тих, хто приймає участь в подібних справах. Абд Аллах ібн Амр (хай буде вдоволений ним Аллах) повідомив, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Прокляття Аллаха лежить на тих, хто дає і бере хабарі”.⁸⁴

Захоплення земель

Коли люди перестають боятися Аллаха, сила і хитрість обертаються для них бідою, оскільки вони починають використовувати ці якості для гноблення інших, аби заволодіти, наприклад, чужим майном. Сюди належить і захоплення чужої землі. За це на людину чекає найсуворіше покарання. Абд Аллах ібн Умар (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Того, хто захопив землю, не маючи на це прав, в День воскресіння буде вкинуто в глиб семи земель”.⁸⁵

⁸⁴ Ібн Маджаг, (2313).

⁸⁵ Аль-Бухарі.

Йа'ля ібн Мурра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо людина привласнить собі хоча б п'ядь чужої землі, то в День воскресіння Аллах змусить її вирити в цій землі яму до самих глибин семи земель і помістить її туди, де вона буде залишатися доти, поки не завершиться Суд над людьми”.⁸⁶

Це стосується і зміни людиною розмітки та встановлених меж з метою розширення своєї ділянки за рахунок сусіда, на що вказують слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

“Аллах прокляв тих, хто змінює розташування знаків на землі”.⁸⁷

Прийняття подарунків за клопотання

Високе становище серед людей є одним з благодіянь Аллаха, якими Він наділяє Своїх рабів, якщо останній вдячний Йому за це. А ознакою подяки може бути лише використання цього високого становища на користь мусульман. Саме це мав на увазі Пророк (мир йому і благословення Аллаха), коли сказав:

“Якщо хтось із вас зможе принести користь своєму брату, то нехай зробить це”.⁸⁸

І якщо хтось завдяки своєму високому становищу буде корисний своєму брату, позбавивши його від утисків або привівши його до блага, не звершуючи при цьому нічого забороненого і нічим не шкодячи іншим, то Аллах Всемогутній і Великий винагородить його за тієї умови, що

⁸⁶ Ат-Табарані, (22/270).

⁸⁷ Муслім, (13/141).

⁸⁸ Муслім, (4/1726).

наміри його будуть щирими. Як на це вказують слова Пророка (мир йому і благословення Аллаха):

“Клопочіть і ви будете винагороджені”.⁸⁹

Однак неприпустимо приймати винагороду за своє клопотання і сприяння, на що вказує повідомлення Абу Умами (хай буде вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо одна людина стане клопотатися за іншу, а потім та захоче подарувати їй щось і вона прийме подарунок, то це буде прирівняно до вчинків тих, хто займається лихварством”.⁹⁰

Проте знаходяться люди, котрі займають високе положення і пропонують іншим посприяти чомусь за гроші, обіцяючи натомість призначення людини на посаду або її переведенню в інший округ, чи влаштування хворого на лікування тощо. Зрозуміло, що відповідно до вищенаведеного хадісу, переданого Абу Умамою, отримувати гроші за такі “послуги” заборонено. Більше того, в хадісі згадується той, хто отримує подарунок без висунутих заздалегідь умов, то що можна сказати про того, хто їх висуває?⁹¹

Тому, хто творить добро, досить буде винагороди Аллаха, яку він отримає в День воскресіння. Повідомляється, що одного разу якийсь чоловік прийшов до аль-Хасана ібн Сагль із проханням вплинути на якусь ситуацію і той допоміг йому, а коли ця людина з'явилася до нього знову, щоб подякувати йому, то аль-Хасан ібн Сагль сказав: “За що ж ти дякуєш нам? Адже ми вважаємо, що з високого становища має сплачуватись закят, подібно до того, як платять закят із майна”.⁹²

⁸⁹ Абу Дауд, (5132).

⁹⁰ Ахмад, (5/261).

⁹¹ Це є одним із усних зауважень шейха Абд аль-Азіза ібн База.

⁹² Ібн Муфліх, “Аль-Адаб аш-Шар'їя”, (2/176).

Слід також звернути увагу читача на існування різниці найому людини за гроші для того, аби вона сприяла просуванню якоїсь справи, що є допустимим, якщо при цьому не буде допущено нічого, що суперечить шаріату, і між використанням свого високого становища для надання людині допомоги за винагороду, що є забороненим.

Відмова виплачувати гроші працівнику після виконання ним своєї роботи

Відомо, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) спонукав людей якомога швидше розраховуватися з працівником, який зробив свою роботу. Передають, що він (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Віддавайте працівнику зароблене ним перш, ніж висохне його піт”.⁹³

Одним із видів утисків, що мають місце в мусульманських країнах, є відмова від виплати робочим, найманим працівникам та службовцям того, що їм належить за їх працю. Воно має різні форми, наприклад:

- Повна відмова від виплати працівникові належної йому винагороди без пояснення причин. Якщо те, що належить людині, пропадає в мирському житті, то воно ніколи не пропаде у Аллаха в День воскресіння, адже якщо гнобитель присвоїть собі майно пригнобленого, то останній отримає винагороду за добрі справи гнобителя в День воскресіння, а якщо таких у нього не виявиться, то гнобитель понесе покарання за частину поганих вчинків, скоєних пригнобленим. Після чого гнобителя буде вкинуто до Пекла.

⁹³ Ібн Маджаг, (2/817). Шейх Ібн Баз зауважив, що він є слабким хадісом.

- Незаконне Урізання того, що має отримати людина, і відмова від повної виплати, незважаючи на те, що Аллах Всевишній сказав:

“Лихо тим, що міряють неправдиво!”

(Сура “аль-Мутаффіфін”, аят 1)

Прикладом можуть бути дії деяких роботодавців, які запрошують робітників з-за кордону, укладаючи з ними договір, що передбачає певний рівень оплати їх праці, а після виконання ними роботи виплачують цим людям менше, ніж передбачалося. При цьому, іноді люди навіть не мають можливості оскаржити таку несправедливість, окрім як перед Аллахом. І якщо такий роботодавець виявиться мусульманином, а робітники – невірними, то подібне ставлення ще й завадить їм вступити на шлях Аллаха. А гріх такої людини стане тому причиною.

- Збільшення обсягу роботи або продовження робочого часу без відповідної додаткової оплати.

- Затягування часу, коли гроші виплачуються людям після витрати великої кількості зусиль, скарг та звернень до судів. Мета роботодавця при цьому може полягати в тому, щоб вимотати працівника затримками виплати до такої міри, щоб той відмовився від того, що йому належить, або ж, щоб протягом цього часу, так чи інакше, він міг використовувати чужі гроші. Деякі з них позичають ці гроші під відсотки, тоді як робітникові може не вистачати на прожиток або на те, щоб відправити щось дружині і дітям, а він саме через нужду і відправився в чужу країну. Горе ж таким гнобителям, які в День воскресіння будуть піддані тортурам! Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

“Аллах Всевишній сказав: “У День воскресіння Я буду ворогом трьох: людини, яка отримала від Мене щось в дар, а потім виявилася віроломною; людини, яка продала у рабство вільного і скористалася отриманими грошима; і людини, яка

найняла іншу і та виконала для неї ту чи іншу роботу, але вона не заплатила їй за це”.⁹⁴

Несправедливість при даруванні подарунків дітям

Деякі люди віддають перевагу одним своїм дітям перед іншими при роздачі подарунків, що є забороненим, якщо тільки для цього не буде відповідних причин, обґрунтованих шаріатом. Наприклад, коли у одного з дітей складаються якісь особливі обставини, пов'язані з хворобою, необхідністю повернути борги, бажанням батька нагородити його за успішне вивчення Корану, неможливістю знайти роботу, необхідністю утримувати велику сім'ю або з тим, що в даний час він є студентом. І якщо батько виділяє своїй дитині більше з якихось міркувань, то він повинен мати намір дати стільки ж й іншому в разі такої самої необхідності. Загальним доказом цьому є слова Аллаха Всевишнього, слава Йому:

«Тримайтеся справедливості, бо вона ближча до богобоязливості. Бійтеся Аллаха».

(Сура “аль-Маїда”, аят 8)

Що ж стосується особливих і конкретних доказів, то до них належить повідомлення Ан-Ну'мана ібн Башира (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком), який передав, що одного разу батько привів його до Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) і сказав йому: “Воістину, я подарував моєму синові слугу”. Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) запитав його:

“А іншим своїм синам ти теж зробив такі ж подарунки?” Він відповів: “Ні”. Тоді Посланець Аллаха (мир йому і

⁹⁴ Аль-Бухарі.

благословення Аллаха) сказав: “У такому випадку забери його назад!”⁹⁵

В іншому ж повідомленні йдеться, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Бійтесь Аллаха і будьте однаково справедливими до всіх своїх дітей”,⁹⁶ – і цей чоловік забрав свій подарунок назад.

Є ще один хадіс, в якому повідомляється, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“І не клич мене в свідки, адже я не стану свідчити про несправедливість!”⁹⁷

При цьому чоловік, при розподілі спадщини, отримує в два рази більше за жінку. Про це йдеться у хадісі, наведеному імамом Ахмадом (хай помилує його Аллах).⁹⁸

Якщо ж звернути увагу на ситуацію в окремих сім'ях в наш час, то можна побачити, що деякі батьки втратили страх перед Аллахом, даруючи одним дітям те, чого не дають іншим, тим самим налаштовуючи одних дітей проти інших і сіючи між ними ворожнечу та ненависть. Так, наприклад, батько може зробити подарунок дитині лише через те, що вона схожа на братів його батька, і відмовити іншому, бо він схожий на братів його матері. Або ж він може дати дітям від однієї зі своїх дружин те, чого не дає дітям від іншої дружини. Дітей від однієї дружини він відправляє вчитися в такі школи, куди не відправляє дітей від іншої дружини. Однак колись усе повернеться до нього, адже діти, позбавлені чогось сьогодні, часто не виявляють належної шанобливості до своїх батьків.

⁹⁵ Аль-Бухарі.

⁹⁶ Аль-Бухарі.

⁹⁷ Муслім, (3/1243).

⁹⁸ Питання імама Ахмада Абу Дауду, №204.

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав одному з тих, хто віддавав перевагу одним своїм дітям перед іншими при роздачі подарунків, наступне:

“Хіба не порадує тебе те, що в майбутньому всі вони будуть однаково шанобливі до тебе?”⁹⁹

Звернення до людей за грошовою допомогою, коли в цьому немає потреби

Сагль ібн аль-Ханзалія (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, якщо людина стане просити, маючи при цьому достатню суму грошей, то вона сприятиме тому, аби жар пекельного полум'я для неї посилювався”. Люди запитали: “О Посланець Аллаха, а за якої суми вже не можна звертатися до людей із проханнями?” Він (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Це така сума, якої вистачить людині на обід і на вечерю”.¹⁰⁰

Що ж стосується Ібн Мас'уда (хай буде вдоволений ним Аллах), то він передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо людина стане просити, маючи при цьому достатню суму грошей, то в День воскресіння її лице буде вкрите подряпинами”.¹⁰¹

⁹⁹ Ахмад, (4/269).

¹⁰⁰ Абу Дауд, (2/281).

¹⁰¹ Ахмад, (1/388). Крім того, в “Сахіх” Мусліма наводиться хадис, переданий зі слів Абу Хурейри (хай буде вдоволений ним Аллах), який повідомив, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Якщо людина занадто часто проситиме у інших грошей, це буде означати, що вона проситиме для себе посилення

Незважаючи на обізнаність про зазначені попередження, деякі жебраки продовжують стояти в мечетях перед рабами Аллаха, заважаючи своїми скаргами людям прославляти Його. Інші ж вдаються до брехні, підробляють документи і вигадують різні історії. Буває і так, що деякі відправляють членів своєї сім'ї до різних мечетей, а потім збирають всіх їх разом і направляють свої погляди до інших мечетей, володіючи при цьому достатком, про величину якого відомо одному лише Аллаху, і залишаючи після своєї смерті спадщину. А людей, які насправді мають нужду, невіглас може прийняти за багатого тільки тому, що вони соромляться:

«Вони не вимагають у людей милості із настирливістю».

(Сура “аль-Бакара”, аят 273)

Саме через свою скромність нужденні нічого не отримують.

Звернення однієї людини до іншої із проханням позичити їй те, що вона не має намір повертати

Аллах Всевишній строго дотримується прав своїх рабів, а людина може розрахуватися зі своїм боргом перед Аллахом, покаючись Йому. Що стосується того, що вона винна рабам Аллаха, то з цими боргами обов'язково слід розрахуватися до настання дня, коли розрахунок піде не на динари і дирхеми, а на добрі і погані справи, адже Аллах Всевишній, слава Йому, сказав:

спеки пекельного полум'я. Тож нехай вона намагається впоратися зі своїми труднощами сама, в іншому ж випадку ця спека обов'язково посилиться!”

«Воістину, Аллах наказує вам повертати довірене майно його власникам».

(Сура “ан-Ніса”, аят 58)

Однак у наш час в суспільстві склалось несерйозне ставлення до позичання грошей. Так, деякі люди вдаються до позик без нагальної потреби, роблячи це тільки для того, щоб жити ще краще, намагаючись наздогнати інших у придбанні нових автомобілів, меблів тощо. При цьому багато з них занурюються в лабіринти покупок в кредит, пов'язаних, найчастіше, із чимось сумнівним, а то і забороненим.

Легкість, з якою люди позичаються гроші, призводить до затягування виплати боргів або навіть до витрати того, що належить іншим, тоді як Пророк (мир йому і благословення Аллаха), застерігаючи людей від таких вчинків, говорив:

“Якщо людина позичає гроші у людей, бажаючи повернути їх, Аллах зробить так, що її борг буде сплачено, а якщо людина позичає гроші тільки для того, щоб витратити їх, то Аллах погубить її!”¹⁰²

Нині люди невимушено позичають гроші одне в одного, вважаючи це чимось незначним, однак Аллах Всевишній приділяє цьому величезне значення, адже від сплати боргу не звільняється навіть той, хто загинув за віру (*шагід*), незважаючи на великі переваги, які матимуть такі люди, на велику нагороду і займане ними високе положення. Доказом цього є слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), який сказав:

“Слава Аллаху, Який суворо вимагає від людей сплачувати свої борги! Клянуся Тим, в Чийй Долоні душа моя, якщо людина буде вбита на шляху Аллаха, а потім воскресне, потім знову буде вбита і знову воскресне, а потім знову буде вбита і на ній залишиться несплачений борг, то вона не

¹⁰² Аль-Бухарі.

увійде до Раю доти, поки хтось не розрахується за її борги!”¹⁰³

Так невже ж і після цього люди, які з легкістю позичають у інших гроші, не схаменуться?!

Використання забороненого

Людина, яка перестала боятися Аллаха Всевишнього, не звертає уваги на те, як здобуває гроші і на що їх витрачає, її цікавить лише збільшення кількості грошей, навіть якщо вони і заробляються незаконним або забороненим шляхом. Наприклад, через крадіжки, хабарництво, захоплення чужого майна, підробки, торгівлю чимось забороненим, лихварство, привласнення грошей сироти або отримання їх за скоєння забороненого на кшталт ворожіння, розпусти, співу, розкрадання суспільного надбання або грошей мусульман, привласнення чужих грошей, коли ставлять іншого в безвихідне становище, випитування грошей у людей, хоча для цього немає особливої потреби тощо. Отримавши гроші одним з вищезазначених або їм подібних способів, така людина витрачає їх на їжу, одяг, транспорт, будівництво або оренду будинку, меблювання кімнат тощо. Як наслідок, до людини закладається заборонене. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Найбільш підходящим місцем для плоті, яка зросла завдяки забороненому, є Вогонь”.¹⁰⁴

І в День воскресіння таку людину спитають, звідки вона взяла свої гроші і на що їх витратила, після чого на неї чекатиме загибель і втрати. Тому той, у кого все ще залишаються придбані забороненим шляхом гроші, повинен поспішити позбутися їх. Якщо ж він заборгував комусь із

¹⁰³ Ан-Насаї, (7/314).

¹⁰⁴ Ат-Табарані, (19/136).

людей, йому слід якомога швидше повернути свій борг разом з вибаченнями, аби він встиг зробити це до того, як настане день, коли рахунок буде йти не на динари або дирхеми, а на добрі та погані справи.

Вживання хоча б однієї каплі алкоголю

Аллах Всевишній сказав:

«О ви, які увірували! Воістину, вино, азартні ігри, камені жертovníків і стріли для ворожби — мерзота від шайтана! Тож стережіться цього! Можливо, будете спасенні!»

(Сура “аль-Маїда”, аят 90)

Наказ сторонитися таких речей є одним з найбільш ясних доказів їх заборони. Крім того, вино, в даному випадку, було згадано разом із жертovníками – богами та ідолами невірних, а це означає, що у людей, які стверджують, що Аллах не говорив про заборону вина, а сказав лише про заборону “мерзоти від шайтана”, немає жодних серйозних аргументів!

У Сунні Пророка (мир йому і благословення Аллаха) згадуються загрози на адресу тих, хто п'є вино. Так, наприклад, Джабір (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, Аллах Всемогутній і Великий взяв на себе зобов'язання напоїти тих, хто вживає п'янки напої, тим, що іменується “*тина аль-хабаль*”. Люди запитали: “О Посланець Аллаха, а що таке “*тина аль-хабаль*”? Він (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Це – піт тих, хто потрапив до Пекла, або ж їх соки”¹⁰⁵

¹⁰⁵ Муслім, (3/1587).

Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо людина помре, знадившись вином, то її зустріч із Аллахом буде подібна зустрічі з Ним ідолопоклонника”.¹⁰⁶

У наш час з'явилася величезна кількість видів вин та інших алкогольних напоїв на зразок пива, спирту, араки, горілки, шампанського тощо, а серед членів мусульманської громади утворилася категорія людей, про появу яких попереджав ще Пророк (мир йому і благословення Аллаха):

“Окремі люди з-посеред членів моєї громади обов'язково будуть пити вино, називаючи його по-іншому”.¹⁰⁷

І такі люди дійсно називають те, що вони вживають не вином, а напоями для душі, намагаючись приховати істину і обдурити когось, але Аллах Всевишній сказав:

«Вони намагаються обманути Аллаха й тих, які увірували, але ж насправді вони обманюють лише самих себе. Та не розуміють цього вони!»

(Сура “аль-Бакара”, аят 8)

У шаріаті є одна дуже важлива основа, яка пояснює всі сумнівні і в корені присікає спокусу вдавання до всіляких пов'язаних з подібними речами спекуляцій. Йдеться про висловлювання Пророка (мир йому і благословення Аллаха), який сказав:

“Все, що п'янить є алкоголем, а весь алкоголь – заборонений”.¹⁰⁸

¹⁰⁶ Ат-Табарані, (12/45).

¹⁰⁷ Ахмад, (5/342).

¹⁰⁸ Муслім, (3/1587).

Інакше кажучи, забороненим є все те, що хоча б в найменшій мірі впливає на розум людини і п'янить її.¹⁰⁹

Таким чином, скільки б не існувало різноманітних назв, вони вказують на одне й те саме, а рішення про них вже відоме.

І, нарешті, слід згадати слова-застереження Пророка (мир йому і благословення Аллаха), адресовані тим, хто вживає вино. Він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Молитви того, хто п'є вино і п'яніє, не прийматимуться протягом сорока днів, а якщо він помре у цей період, то потрапить до Пекла. Однак якщо така людина вирішить звернутися до Аллаха, то Він прийме її каяття. Якщо ж вона знову візьметься за своє, то молитви його не прийматимуться протягом сорока днів, а якщо вона помре протягом цього періоду, то потрапить до Пекла. Однак якщо вона вирішить звернутися до Аллаха, то Він прийме її каяття. Якщо ж вона знову візьметься за своє, то молитви її не прийматимуться протягом сорока днів, а якщо вона помре протягом цього періоду, то потрапить до Пекла. Однак якщо вона вирішить звернутися до Аллаха, то Він прийме її каяття. Якщо ж вона знову візьметься за своє, то молитви її не прийматимуться протягом сорока днів, а якщо вона помре протягом цього періоду, то потрапить до Пекла. Однак якщо вона вирішить звернутися до Аллаха, то Він прийме її каяття. Якщо ж вона знову візьметься за своє, то в день Воскресіння Аллах обов'язково дасть випити їй “радгат аль-хабаль”. Люди запитали: “О Посланець Аллаха, а що таке “радгат аль-хабаль?” Він (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Це – соки тих, хто опинився в Пеклі”.”¹¹⁰

¹⁰⁹ Абу Дауд наводить хадис, в якому повідомляється, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Заборонено вживати будь-яку кількість того, що п'янить людину”. (“Сахіх Абу Дауд”, (3128)).

¹¹⁰ Ібн Маджаг, (3377).

Якщо такий кінець чекає на людей, які вживають алкоголь, то що ж можна сказати про людей, котрі спокусилися наркотиками, котрі ще більше, сильніше і згубніше впливають на людину?!

Використання посуду із золота або срібла для їжі або пиття

Сьогодні навряд чи знайдеться хоча б один магазин з продажу предметів домашнього начиння, в якому покупцям не пропонували б золотий і срібний посуд або ж позолочені чи покриті сріблом таці, тарілки тощо. Те ж саме стосується будинків багатіїв і цілої низки готелів, де такий посуд широко застосовується. Люди почали підносити одне одному такі подарунки з різних приводів, деякі не тримають посуд у себе вдома, однак із задоволенням користуються ним в будинках інших людей. Всі ці дії заборонені шаріатом, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) звернувся до тих, хто дозволяє собі подібне із серйозними загрозами. Так, наприклад, Умм Саляма (хай буде вдоволений нею Аллах) повідомила, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, в животі того, хто користується для їжі або пиття золотим або срібним посудом, буде бурхати пекельне полум'я!”¹¹¹

Це стосується будь-яких видів посуду або начиння для їжі, наприклад, тарілок, виделок, ложок, ножів, таць для гостей, спеціальних коробочок для солодощів, що пропонуються на весіллях тощо.

Деякі кажуть, що не використовують золотий чи срібний посуд, а тільки виставляють його в якості прикрас своїх

¹¹¹ Муслім, (3/1634).

будинків за склом на полицях, але це також є неприпустимим, адже може підштовхнути людей до використання предметів за призначенням.¹¹²

Лжесвідчення

Аллах Всевишній сказав:

«Уникайте нечистоти ідолів та уникайте брехливих слів! Будьте перед Аллахом ханіфами, а не багатобожниками».

(Сура “аль-Хаджж”, аят 30-31)

Абд ар-Рахман ібн Абу Бакра (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передав, що його батько сказав:

“Одного разу, коли ми знаходились із Посланцем Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), він звернувся до нас із такими словами:

“Чи не повідомити вам про три найбільших гріха? Це – багатобожжя і неповага до батьків”. Сказавши це, він (мир йому і благословення Аллаха) сів рівно, тоді як до цього він сидів спершись, після чого він сказав: “І проголошення лжесвідчення”. І він (мир йому і благословення Аллаха) продовжував повторювати ці слова доти, поки ми не стали говорити про себе: “О, якби він замовк!”¹¹³

Багаторазове повторення застереження про неприпустимість лжесвідчення пояснюється тим, що часто люди брешуть, навіть не замислюючись. Ворожнеча або заздрість підштовхує їх до брехні, яка веде до згубних наслідків. Права багатьох невинних людей були утиснуті через лжесвідчення. Завдяки брехні багатьом вдалося отримати те, на що вони не

¹¹² Це є одним із устних зауважень шейха Абд аль-Азіза ібн База.

¹¹³ Аль-Бухарі.

мали жодного права, або опинитися зарахованим до тих, до кого вони не мали жодного відношення.

Про легковажність людей в цьому питанні свідчать і їх вчинки в судах, коли вони зустрічають пересічного і кажуть: “Засвідчи те, що потрібно мені, а я дам свідчення, яке потрібно тобі”. І людина дає свідчення, які вимагають знання справжнього стану речей, про який вона й гадки не має. Наприклад, вона стверджує, що хтось є власником землі або будинку, або ж дає такі показання, які гарантують комусь алібі, тоді як вона не повинна цього робити, адже вперше зустрілася біля дверей чи в коридорі суду з тим, на користь кого свідчить. Подібне є очевидною брехнею і фальсифікацією, тоді як свідцтво має бути таким, як сказано про це в Книзі Аллаха:

«Ми свідчимо тільки про те, що знаємо».

(Сура “Йусуф”, аят 81)

Слухання музики

Ібн Мас'уд (хай буде вдоволений ним Аллах) клявся, що в словах Аллаха Всевишнього:

“Серед людей є той, хто збирає розважливі казочки, щоб через невігластво збивати людей зі шляху Аллаха...”

(Сура “Лукман”, аят 6)

– йдеться про спів.¹¹⁴

Абу Амір і Абу Малик аль-Аш'арі (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передали, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

¹¹⁴ “Тафсір Ібн Кясір”, (6/333).

“Серед членів моєї громади обов'язково знайдуться такі, хто вважатиме дозволеним перелюб, носіння шовку, вживання вина і гру на музичних інструментах”.¹¹⁵

Анас (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Ця громада неодмінно зазнає принижень, образ і спотворень, якщо її члени стануть пити вино, будуть наймати співачок і гратимуть на музичних інструментах”.¹¹⁶

Відомо також, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) забороняв використовувати те, що називається “куба”, тобто барабан, і називав звуки сопілки голосом нечестивого дурня. Що ж стосується релігійних вчених минулого, наприклад, імама Ахмада (хай помилує його Аллах), то вони вказували на неприпустимість використання таких інструментів як лютня, сопілка, рубаб і цимбали. І немає сумнівів в тому, що заборона Пророка (мир йому і благословення Аллаха) поширюється також і на сучасні музичні інструменти на зразок скрипок, цитр, органів, піаніно, гітар тощо, адже за ступенем свого впливу на людей вони набагато перевершують музичні інструменти минулого, про заборону використання яких йдеться у деяких хадісах. Крім того, на думку таких вчених, як Ібн аль-Кайїм і інших, музика діє на людину і п'янить її сильніше, ніж вино. Немає сумнівів і в тому, що ще більш забороненим і гріховним є прослуховування музики в поєднанні зі співом тих співачок, для яких подібне заняття є професією. Становище ускладнюється в тому випадку, коли слова пісень оповідають про любов і пристрасті і описують жіночу вроду. Саме тому вчені зазначали, що спів є провісником перелюбу і сприяє зародженню лицемірства в серці. Отож, можна зробити

¹¹⁵ Аль-Бухарі.

¹¹⁶ Ат-Тірмізі, (2212).

висновок, що в наш час спів і музика перетворилися в одну з найнебезпечніших спокус.

Справа ускладнюється ще й тим, що в нашу епоху музика часто поєднується з багатьма іншими побутовими речами, наприклад, годинниками, дзвінками, дитячими іграми, комп'ютерами і телефонами. Для того, щоб уникати всього цього, необхідна рішучість, а за допомогою слід звертатися до Аллаха.

Хула

Результатом частих зустрічей між людьми стають зведення хули одне на одного і взаємні образи, заборонені Аллахом, Який вселяє своїм рабам огиду до подібних дій, наводячи при цьому такі порівняння, від яких душі людей здригаються. Так, наприклад, Аллах Всевишній сказав:

«Не слідкуйте одне за одним та не поширюйте пліток. Невже хтось із вас хоче їсти м'ясо свого покійного брата, якщо це відразно для вас!»

(Сура “аль-Худжурат”, аят 12)

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) одного разу пояснив смисл цих слів, запитавши у людей:

“Чи знаєте ви, що таке хула?” Вони відповіли: “Аллах і Посланець Його знають про це краще”. Тоді він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Це – згадка про брата свого такими словами, які йому не до вподоби”. Хтось запитав: “А якщо моему брату справді властиве таке?” Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Якщо йому дійсно притаманне сказане, то це і буде хула, а якщо в ньому такого немає, то ти звів на нього наклеп!”¹¹⁷

¹¹⁷ Муслім, (4/2001).

Хулою або ж плітками є згадка про мусульманина такими словами, які йому не до вподоби, незалежно від того, чи йтиметься про його риси, релігійні або світські справи, про нього самого, його звичаї або ж зовнішній вигляд. Інакше кажучи, існує безліч видів хули, наприклад, згадка про недоліки людини або ж передражнювання її з метою познущатися над нею.

Люди, зазвичай, не надають пліткам особливого значення, незважаючи на те, що Аллах вважає подібне мерзенним і огидним, про що свідчать і слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха):

“Існує сімдесят три види лихварства, найбезпечніший з яких по тяжкості своїй дорівнює тяжкості гріха людини, яка коїть перелюб із власною матір'ю, а найгірші ж види його по тяжкості своїй відповідають гріху того, хто ображає честь свого брата”.¹¹⁸

З цього випливає, що людині, яка знаходиться у присутності інших, необхідно намагатися зашкодити поширенню мерзенного і захищати тих братів, на яких зводиться хула, адже сам Пророк (мир йому і благословення Аллаха) спонукав людей до цього. Він сказав:

“У День воскресіння Аллах захистить від вогню обличчя того, хто стане захищати честь свого брата”.¹¹⁹

Поширення пліток

Поширення пліток тими, хто бажає посіяти між людьми розбрат, продовжує залишатися однією з основних причин розірвання зв'язків, виникнення ненависті і ворожнечі, тому Аллах Всевишній і Великий сказав:

¹¹⁸ “Ас-Сільсіля ас-Сахіха”, (1871).

¹¹⁹ Ахмад, (6/450).

«Не корися жодному мерзотнику, який дає багато клятв; хулителяю, який поширює плітки».

(Сура “аль-Калам”, аяти 10-11)

Хузайфа (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Наклепник не увійде до Раю”.¹²⁰

Повідомляється, що Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) сказав:

“Одного разу Пророк (мир йому і благословення Аллаха), проходячи повз одну зі стін¹²¹ Медіни, почув голоси двох людей, які зазнавали страждань у своїх могилах. Почувши їх, він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Їх піддають мукам за тяжкі гріхи”, - а трохи згодом він продовжив: “Так, один з них не очищався від власної сечі, а інший займався поширенням пліток”.¹²²

Однією з огидних форм пліток є повідомлення подружжю неправдивої інформації одне про одного. Це роблять ті, хто бажає посіяти між ними ворожнечу. Так само сюди належить передача деякими чиновниками того, що говорять інші, своїм начальникам, через бажання набрехати на людей і зашкодити їхній роботі. Всі подібні дії є забороненими.

¹²⁰ Цей хадис наводять аль-Бухарі і Ібн аль-Асір. Що ж стосується сказаного Пророком (мир йому і благословення Аллаха) слова “наклепник”, то в коментарях до хадисів згадується, що йдеться про людину, яка підслуховує чужі розмови, а потім починає поширювати плітки.

¹²¹ За цією стіною знаходився сад.

¹²² Аль-Бухарі.

Заглядання без дозволу до чужих будинків

Аллах Всевишній сказав:

«О ви, які увірували! Не заходьте до чужих будинків, не спитавши дозволу й не привітавши їхніх жителів. Так буде краще для вас».

(Сура “ан-Нур”, аят 27)

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) пояснив, що причиною наказу питати дозвіл є побоювання, що люди, які входять до чужих осель без дозволу, можуть побачити ті частини тіл їх господарів (*аврат*), які слід приховувати від чужих поглядів. Тому він (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, запитувати дозвіл стало обов'язковим тільки через погляди”.¹²³

У наші дні, коли будинки людей стоять поруч, а їх двері і вікна дивляться одне на одного, існує велика ймовірність, що один сусід може вільно чи мимоволі побачити іншого. При цьому багато хто не потупляє свої погляди, а деякі навмисно розглядають, що ж коїться в розташованих нижче будинках, виглядаючи зі своїх вікон і терас. Подібне є віроломством, забороненим проникненням до осель своїх сусідів і тим, що веде до скоєння забороненого. Такі вчинки стають причиною багатьох лих і спокус, а достатнім доказом їх небезпеки, відповідно до законів шаріату, є те, що підглядаючому можна виколоти око, адже Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо людина загляне до чужого будинку без дозволу тих, хто в ньому мешкає, то їм дозволяється виколоти їй око”.¹²⁴

¹²³ Аль-Бухарі.

¹²⁴ Муслім, (3/1699).

В іншому ж хадісі йдеться, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Виколіть йому око, і вам не потрібно буде платити за цей жодного викупу!”¹²⁵

Таємна бесіда двох людей у присутності третьої

Потаємні розмови можна вважати лихом і бідною різноманітних зустрічей і одним із тих кроків, які робить шайтан, аби розділити мусульман і збудити в їх серцях взаємну злобу. Пояснюючи людям, що саме може статися, Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо ви опинитеся в трьох, то нехай двоє не перемовляються потаємно від третього, поки не змішаються з людьми, адже подібне ображає людину”.¹²⁶

Те ж саме стосується і перешіптування трьох в присутності четвертого тощо. Сюди належить розмова між двома тією мовою, яку не розуміє третій. Немає жодних сумнівів, що таємні бесіди такого роду між двома є проявом неповаги до третього, в результаті чого він може вирішити, що ці двоє замишляють проти нього щось погане.

Носіння чоловіками довгого одягу

До дій, які люди вважають незначними, але яким Аллах надає великого значення, належить подовження одягу нижче

¹²⁵ Ахмад, (2/385).

¹²⁶ Аль-Бухарі.

щиколоток, коли одяг одних починає торкатися землі, а у інших він волочиться позаду.

Абу Зарр (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“У День воскресіння Аллах не заговорить із трьома людьми, не буде дивитись на них, не очистить їх і на них чекає болісне покарання: із тим, хто опускає (в одній з версій додано: “...свій ізар”¹²⁷); тим, хто дорікає (в одній з версій додано: “...тим, хто, давши щось іншому, обов'язково починає докоряти цим...”) і з тим, хто продавав свій товар за допомогою брехливих клятв”.¹²⁸

Що ж стосується тих, хто говорить, що подовжує свій одяг не через зарозумілість, намагаючись обілити себе, то його виправдання є неприйнятними, адже погрози на адресу тих, хто подовжує свій одяг, поширюються на всіх без винятку, незалежно від того робить людина це через зарозумілість, або ж з будь-якою іншою метою. На це вказують слова Посланця Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), який сказав:

“Та частина ізару, яка опускається нижче щиколоток, буде знаходитись у Вогні”.¹²⁹

Якщо ж людина подовжує свій одяг через пиху, то на неї чекає ще суворіше покарання, про яке згадав Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), сказавши:

“У День воскресіння Аллах не поверне свій погляд на того, хто волочить за собою одяг через пиху”,¹³⁰ – людина, яка чинить так, коїть одразу два заборонених вчинки.

¹²⁷ Один із видів одягу.

¹²⁸ Муслім, (1/102).

¹²⁹ Ахмад, (6/254).

¹³⁰ Аль-Бухарі.

Забороняється подовжувати будь-яке вбрання, на що вказує переданий Ібн Умаром (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) хадіс, в якому повідомляється, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Слова про подовження одягу стосуються ізару, сорочки і чалми, а в День воскресіння Аллах не поверне свій погляд на того, хто черех пиху волочитиме щось з цих речей за собою”.¹³¹

Що ж стосується жінок, то їм дозволяється опускати одяг, подовжуючи його на одну п'ядь¹³² або ж на лікоть¹³³, якщо вони переймаються, що їх ноги можуть оголитися через розріз в одязі чи з якоїсь іншої причини, але не можна переступати розумні межі. Так іноді трапляєть, коли йдеться про весільні сукні, довжина яких часом сягає багатьох п'ядей або навіть метрів настільки, що іншим жінкам доводиться нести його за нареченою.

Носіння чоловіками золотих прикрас

Абу Муса аль-Аш'арі (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Жінкам із моєї громади можна носити шовк та золото. Що ж стосується чоловіків, то їм це заборонено”.¹³⁴

Сьогодні ринки майоріють безліччю речей, зроблених із золота різних проб або ж повністю вкритих позолотою, призначених спеціально для чоловіків. Ми маємо на увазі годинники, окуляри, запонки, ручки, ланцюжки і так звані

¹³¹ Абу Дауд, (4/353).

¹³² П'ядь дорівнює 22,5 см.

¹³³ Міра довжини, яка може коливатися від 58 до 75 см.

¹³⁴ Ахмад, (4/393).

медальйони. Прикладом осудливих з точки зору шаріату дій можуть також слугувати і оголошення про винагороду переможців певних змагань у вигляді чоловічих золотих годинників тощо.

Ібн Аббас (хай буде задоволений Аллах ним і його батьком) повідомив, що коли Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) побачив на пальці одного чоловіка золотий перстень, то зняв його, відкинув убік і сказав:

“Таке носить на своїх пальцях той, хто прагне до полум'я пекла!” Коли ж Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) пішов, люди сказали чоловіку: “Візьми цей перстень і скористайся ним якимось інакше”, – він же відповів їм: “Ні, клянусь Аллахом, я ніколи не доторкнуся до нього після того, як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) викинув його!”¹³⁵

Носіння жінками короткого, прозорого або облягаючого одягу

Одним із засобів, за допомогою якого вороги ведуть проти нас війну в сучасних умовах, є мода і одяг, який вони розробляють і поширюють серед мусульман. Він не прикриває ті частини тіла, які слід приховувати від очей сторонніх, оскільки є дуже коротким, пошитим із прозорої тканини або ж занадто вузьким. Деякі фасони такого одягу не можна носити навіть перебуваючи серед інших жінок або близьких родичів.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) давно попередив, що в останні часи жінки носитимуть подібний одяг. Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що

¹³⁵ Муслім, (3/1655).

Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Я досі не бачив дві категорії страдників Пекла: людей, що мають батоги, схожі на коров'ячі хвости, якими вони б'ють інших; і жінок одягнених, але у той же час оголених, які схиляються і схиляють інших. Голови їх схожі на звисаючі верблюжі горби,¹³⁶ вони не увійдуть до Раю і не відчують його пахощів, хоча запахи його відчуватимуться на такій-то й такій-то відстані!”¹³⁷

До такого одягу відносяться сукні, які мають довгий розріз знизу, або ж сукні з розрізами з декількох сторін відразу. Коли жінка, одягнена в таке вбрання, сідає, то поглядам сторонніх відкривається те, що слід приховувати, не кажучи вже про те, що носіння такого одягу свідчить про уподібнення невірним і наслідування їх моди. Ми прохаємо Аллаха позбавити нас від такого гріха!

До небезпечних речей також відносяться погані зображення на одязі. Наприклад, портрети співаків і музичних груп, пляшки з вином, взагалі зображення живих істот, заборонених шаріатом, хрестів, символів різних непристойних клубів і товариств, а також образливі для честі і цнотливості жінок фрази, часто написані іноземними мовами.

¹³⁶ Тобто вони, як і верблюжі горби, відкриті для загального погляду.

¹³⁷ Муслім, (3/1680).

Використання чоловіками та жінками перук, зроблені із людського волосся або ж із чогось іншого

Асма бінт Абу Бакр (хай буде вдоволений нею Аллах) повідомила, що якось одна жінка прийшла до Пророка (мир йому і благословення Аллаха) і сказала йому: “О Посланець Аллаха, воістину, моя дочка-наречена захворіла на кір, після чого у неї почало випадати волосся. Чи можна мені пов’язати у неї на голові накладне волосся?” У відповідь він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Аллах прокляв тих жінок, які роблять подібне і тих, хто просить інших це зробити!”

Повідомляється, що Джабір ібн Абд Аллах (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

“Пророк (мир йому і благословення Аллаха) перешкодив тому, щоб жінки носили у себе на голові що б там не було”.¹³⁸

Прикладом можуть бути так звані “монети щастя”, які носять люди. А що ж стосується накладання волосся, то цим займаються всім відомі перукарі, які чинять наперекір шаріату.

Іншим прикладом скоєння забороненого може бути використання перук аморальними артистами і артистками, які беруть участь у різних виставах і спектаклях.

Уподібнення чоловіків жінкам і жінок чоловікам

Згідно природи, яку Аллах вклав у своїх рабів, чоловік має завжди залишатися чоловіком у всьому, адже Аллах Всевишній створив його таким. Жінка ж має завжди

¹³⁸ Муслім, (3/1676) та (3/1679).

зберігати ту жіночність, якою із самого початку її наділив Аллах. Без цього життя людей не може бути правильним, тому уподібнення чоловіків жінкам і жінок чоловікам є протиприродним – тим, що сприяє поширенню пороку та розкладанню суспільства. Саме тому шариат забороняє подібне.

Якщо в якомусь із шариатських текстів містяться прокльони на адресу людей, які звершують ті чи інші дії, то це свідчить як про заборону таких вчинків, так і про те, що вони відносяться до числа великих гріхів.

Повідомляється, що Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком), сказав:

“Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прокляв чоловіків, які уподібнюються жінкам, і жінок, які уподібнюються чоловікам”.¹³⁹

Повідомляється, що Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) також сказав:

“Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) прокляв жінкоподібних чоловіків і мужоподібних жінок”.¹⁴⁰

Що ж стосується уподібнення, то воно може проявлятися в жестах, в поведінці людини, в її ході або ж манері говорити.

Таке уподібнення може проявлятися також і в одязі, через що чоловікам заборонено носити намиста, браслети, кільця на ногах, сережки, які так поширились серед категорії чоловіків із відомими нахилами.

Так само і жінкам не дозволяється надягати чоловічі речі, а одяг їх має відрізнятись від одягу чоловіків за своєю формою і кроєм. Про необхідність відмінності чоловічого одягу від жіночого і навпаки свідчить хадіс від Абу Хурейри (хай буде

¹³⁹ Аль-Бухарі.

¹⁴⁰ Аль-Бухарі.

вдоволений ним Аллах), що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах прокляв чоловіків, які вдягають на себе жіночий одяг, а також прокляв Він жінок, які носять чоловічі речі”.¹⁴¹

Фарбування волосся в чорний колір

Забороненим є і фарбування в чорний колір, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“В останні часи з'являться люди, які почнуть фарбуватися в чорний колір і вони не відчують пахощів Раю”.¹⁴²

Дуже багато людей зафарбовують свою сивину чорною фарбою, що призводить до плачевних наслідків, наприклад, до обману рабів Аллаха і вдоволеністю положенням, яке насправді ця людина не займає. Усе це негативно відображається на поведінці людини і вона може впасти в самообдурення.

Відомо, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) зафарбовував свою сивину хною або іншими барвниками з жовтими, червоними або коричневими відтінками. Коли в день відкриття Мекки мусульмани привели до нього Абу Кухафу,¹⁴³ який був абсолютно сивим, то він (мир йому і благословення Аллаха) наказав:

“Замініть це чимось, але не фарбуйте його волосся в чорний колір”.¹⁴⁴

Заборона на використання чорної фарби для перефарбування волосся поширюється не тільки на чоловіків, але й на жінок.

¹⁴¹ Абу Дауд, (4/355).

¹⁴² Абу Дауд, (4/419).

¹⁴³ Абу Кухафа був батьком Абу Бакра ас-Сиддіка.

¹⁴⁴ Муслім, (3/1663).

Зображення на одязі, стінах, папері та інших речах того, в чому є душа

Абд Аллах ібн Мас'уд (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, найсуворіше в День воскресіння покарають тих, хто малював (те, в чому є душа)”.¹⁴⁵

Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах Всевишній сказав: “Хто ж більш несправедливий, ніж той, хто наважується створити подібне до того, що створив Я? Хай спробують вони створити хоча б зернятко або порошинку...”

Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Кожен, хто малював те, в чому є душа, опиниться у Вогні. Кожне зображення, створене ним, буде наділене душею, яка піддаватиметься мукам Пекла”.¹⁴⁶

Ібн Аббас (хай буде задоволений Аллах ним і його батьком) сказав:

“Якщо тобі обов'язково треба щось намалювати, то намалюй дерево або щось інше, в чому немає душі”.¹⁴⁷

Всі згадані нами хадіси вказують на заборону зображення того, у чому є душа, це стосується як людей, так і всіх інших

¹⁴⁵ Аль-Бухарі.

¹⁴⁶ Аль-Бухарі.

¹⁴⁷ Муслім, (3/1671).

живих істот, незалежно від того, чи йдеться про надруковані, намальовані, вирізані, висічені, витесані, відлиті або зроблені якимось іншим способом зображення, адже хадіси, в яких мовиться про заборону зображення живих істот, стосуються всіх цих випадків.

Мусульманину ж слід підкорятися принципам шаріату, не суперечити йому і не казати: “Я ж не поклоняюся і не звершую земний поклін цим зображенням!” Адже якщо розумна людина задумається хоча б про один із поганих наслідків поширення в наш час таких зображень, то їй одразу стане зрозумілою причина шаріатської заборони їх створення. Ми маємо на увазі не тільки велику шкоду, яку приносять людям зображення, впливаючи на їхні інстинкти і збуджуючи ті чи інші бажання, але й різні непристойні вчинки.

Зважаючи на це, мусульманину не слід тримати у себе вдома зображення живих істот, аби вони не завадили ангелам заходити до нього в оселю. Як відомо, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Ангели не заходять до осель, де є собаки і зображення”.¹⁴⁸

Проте в деяких будинках є навіть скульптури, часом й ідоли, яким поклоняються невірні. Іноді люди приймають їх в якості подарунків, а іноді встановлюють для краси.

Зображення, які вивішують в тих чи інших місцях, є більш забороненими, ніж зображення, які приховані від людських очей. Адже вони привели багатьох до звеличення, додали печалей і підштовхнули до самовихваляння та самовдоволення. І не треба казати, що зображення є лише згадкою про когось, адже справжня пам'ять про дорогу або близьку людину із мусульман має зберігатися в серці: за неї слід просити прощення і милості у Аллаха.

¹⁴⁸ Аль-Бухарі.

З цього випливає, що всі зображення треба викинути або знищити, за винятком тих, з якими це буде важко зробити. Йдеться про зображення, які є практично на всіх консервних банках, чи картинки і фотографії у словниках, посібниках та інших корисних книгах. Можна залишити також необхідні фотографії, наприклад, на посвідчення і для інших документів. Деякі мусульманські вчені дозволяють також зберігати зображення, до яких немає жодної поваги – зображення, по яких ходять ногами. Аллах Всевишній сказав:

«Тож бійтеся Аллаха, наскільки зможете».

(Сура “ат-Тагабун”, аят 16)

Брехливі повідомлення про побачене уві сні

Деякі люди спеціально поширюють вигадані ними розповіді про видіння або ж сни, які вони насправді не бачили. Робиться це для досягнення певних цілей: бажання прославитися серед людей, прагнення заробити таким чином гроші, або сподіваючись залякати тих, з ким вони ворогують тощо. При цьому слід зауважити, що багато простих людей вірять снам і з легкістю піддаються обману.

Однак слід враховувати, що на адресу тих, хто робить подібні вчинки, були виказані серйозні погрози. Відомо, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, до найбільших видів брехні належать слова того, хто бреше, називаючи когось своїм батьком, заявляє про те, що бачив те, чого він насправді не бачив, і приписує Посланцю Аллаха ті слова, яких він ніколи не казав”.¹⁴⁹

¹⁴⁹ Аль-Бухарі.

Повідомляється також, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо людина стане розповідати іншим про сновидіння, яких вона насправді не бачила, то на неї буде покладено обов'язок зв'язати у вузол два ячмінних зерна, чого вона ніколи зробити не зможе”.¹⁵⁰

Зрозуміло, що зв'язати два зерна неможливо, але саме такою буде відплата людям, які розповсюджують подібні вигадки.

Сидіння на могилах, наступання на них та справляння на них нужди

Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Воістину, кожному з вас краще буде сісти на жар і залишатися в такому положенні доти, поки вогонь не спале його одяг і не добереться до шкіри, аніж сісти на якусь могилу!”¹⁵¹

Деякі ж люди наступають на могили, і ти сам можеш побачити, коли хтось займається похоронами свого померлого і, не замислюючись, топче сусідні могили, навіть не знявши взуття, що свідчить про неповагу до померлих. Тоді як Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха), який надавав цьому великого значення, сказав:

“Воістину, мені легше наступити на жар, меч або шило, аніж наступити взутим на могилу мусульманина!”¹⁵²

¹⁵⁰ Аль-Бухарі.

¹⁵¹ Муслім, (2/667).

¹⁵² Ібн Маджаг, (1/499).

Що ж тоді можна сказати про людей, які захоплюють ділянки цвинтаря для будівництва магазинів або житлових будинків?!

Що ж стосується справляння на кладовищах своїх природних потреб, то так чинять абсолютно аморальні люди. Вони забігають на кладовища або перелазять через цвинтарні огорожі в разі виникнення у них бажання полегшитися, але не думають про те, що неприємні запахи і нечистоти мучитимуть померлих! Пророк (мир йому і благословення Аллаха) вказав, як міркують такі люди: “Мені все одно, де справити свою нужду: посеред кладовища або посеред ринку”,¹⁵³ – а це означає, що задоволення людиною її природних потреб на кладовищі є настільки ж огидним і непристойним, як і оголення нею своїх сороміцьких частин і відправлення потреби на очах у присутніх на ринку людей.

Те ж саме стосується й тих, хто навмисно звалює на кладовищах (особливо на занедбаних цвинтарях із зруйнованими парканами) усіляке сміття і недоїдки.

Якщо ж говорити про правила, яких слід дотримуватися при відвідуванні кладовищ, то одне з них полягає в тому, що людина, яка захоче пройти між могилами, має зняти своє взуття.

Той, хто не очищається від сечі

До достоїнств шаріату належить те, що він містить в собі усе, що сприяє поліпшенню стану людини. Наприклад, приписи шаріату щодо необхідності звільнення від усього нечистого. Саме тому було узаконено підмивання, а люди отримали роз'яснення, яким чином їм слід підтримувати необхідну чистоту. Незважаючи на це, деякі несерйозно ставляться до питання, пов'язаного з видаленням нечистот, що веде до

¹⁵³ Ібн Маджаг, (1/499).

забруднення тіла або одягу людини і робить звершувану нею молитву недійсною.

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) повідомив, що за це померлого починають карати в його могилі.

Повідомляється, що Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) сказав:

“Одного разу Пророк (мир йому і благословення Аллаха), який проходив повз одну зі стін¹⁵⁴ Медіни, почув голоси двох людей, яких карали у могилах, і, почувши їх, він (мир йому і благословення Аллаха) сказав: “Вони піддаються мукам за тяжкі гріхи”, – а трохи згодом продовжив: “Один з них не очищався від власної сечі, а інший займався плітками...”¹⁵⁵

Більш того, повідомляється, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Частіше за все людей карають у могилах через сечу”.¹⁵⁶

Це стосується того, хто не очищається від власної сечі, поспішає при сечовипусканні, не чекаючи моменту, коли повністю закінчить мочитися, або ж мочиться в такому місці або таким чином, що це призводить до потрапляння сечі на нього самого, або не підмивається, або не очищається будь-яким іншим способом або ж робить це недостатньо ретельно. Однак у наш час спроби уподібнитися невірним зайшли вже так далеко, що в деяких громадських туалетах пісуари закріплюються на стінах і залишаються відкритими, а люди справляють там свою нужду на очах у всіх без жодного сорому, після чого натягують на себе одяг, навіть не очистившись. Таким чином, звершуються дві заборонені і мерзенні справи: оголення своїх сороміцьких частин перед людьми і нехтування очищенням від власної сечі.

¹⁵⁴ За цією стіною знаходився сад.

¹⁵⁵ Аль-Бухарі.

¹⁵⁶ Ахмад, (2/326).

Підслуховування розмов людей, які не бажать, щоб їх чули

Аллах Всевишній сказав:

«Не слідкуйте одне за одним».

(Сура “аль-Худжурат”, аят 12)

Ібн Аббас (хай буде вдоволений Аллах ним і його батьком) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“У День воскресіння вуха того, хто підслуховував розмови людей проти їхньої волі, будуть залиті оловом”.¹⁵⁷

Якщо ж людина передаватиме почуті слова без їхнього відома з метою нанесення їм шкоди, то до гріха вистежування додасть ще один гріх, адже Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Наклепник не увійде до Раю”.¹⁵⁸

Погані стосунки із сусідами

У своїй Книзі Аллах Всевишній, слава Йому, дав нам настанови щодо відносин із сусідами, сказавши:

«Поклоняйтесь Аллаху та не додавайте ому нікого як рівного. Якнайкраще ставтеся до батьків, родичів, сиріт і бідних; а також до сусідів, які є вашими родичами, і до тих, які не є вашими родичами; до побратима, до подорожнього,

¹⁵⁷ Ат-Табарані, (11/248-249).

¹⁵⁸ Аль-Бухарі. Під словом “наклепник” мається на увазі, крім усього іншого, і той, хто підслуховує розмови людей, а потім таємно від них передає слова іншим.

а також до рабів ваших. Воістину, Аллах не любить зухвалих і гордих».

(Сура “ан-Ніса”, аят 36)

З огляду на важливість ролі сусіда в житті людини, його образа належить до заборонених дій.

Абу Шуреїх (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що одного разу Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Клянуся Аллахом, не вірує! Клянуся Аллахом не вірує! Клянуся Аллахом, не вірує!” Люди почали питати: “Хто не вірує, о Посланець Аллаха?” Він (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Та людина, сусід якої не убезпечений від її зла”.¹⁵⁹

Пророк (мир йому і благословення Аллаха) назвав ставлення до сусіда мірилом поведінки людини. Передають, що Ібн Мас’уд (хай буде вдоволений ним Аллах) сказав:

“Один чоловік запитав Пророка (мир йому і благословення Аллаха): “О Посланець Аллаха, як мені дізнатися: чи добре я роблю, чи погано?” Пророк (мир йому і благословення Аллаха) відповів: “Якщо почуєш, що твої сусіди кажуть: “Ти вчинив добре!” – то ти вчинив добре, а якщо почуєш, що вони кажуть: “Ти вчинив погано!” – то ти вчинив погано”.¹⁶⁰

Образа сусіда може виглядати по-різному. Прикладами можуть бути такі випадки, коли людина не дає сусіду прибити якусь дошку до їх спільної стіни, або зводить без дозволу ту чи іншу будову так, що вона починає загороджувати сусіду сонце або перешкоджає доступу повітря, відкриває вікна, які виходять на сторону сусіда, і визирає з них в непристойному вигляді, або докучає йому стуком чи криками, особливо під час відпочинку і сну, або

¹⁵⁹ Аль-Бухарі.

¹⁶⁰ Ахмад, (1/402).

б'є його дітей чи звалює під його двері сміття. Такі жести самі по собі є гріховними, але якщо вони спрямовані на сусіда, то гріх цей посилюється. Як сказав про Пророк (мир йому і благословення Аллаха):

“Воістину, перелюб із десятима жінками не є настільки тяжким гріхом, як вчинення перелюбу із дружиною сусіда! Воістину, якщо хтось вкраде із десяти будинків, то це не матиме для нього настільки важких наслідків, як одна крадіжка з будинку сусіда!”¹⁶¹

І, незважаючи на це, віроломні люди користуються відсутністю свого сусіда, коли він буває зайнятий на нічних чергуваннях, і проникають до його будинку, щоб сіяти зло. Горе ж їм, адже в День воскресіння на них чекатиме покарання!

Нанесення збитків людям у питаннях, пов'язаних із заповітом

До важливих основ шариату належить принцип ненанесення шкоди ані собі, ані іншим, але таке іноді трапляється із законними спадкоємцями у питаннях заповіту. На адресу тих, хто робить подібне, Пророк (мир йому і благословення Аллаха) висловив погрози. Відомо, що він (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Аллах зашкодить тому, хто стане шкодити іншим, і покарає тих, хто буде противитися”.¹⁶²

Якщо ж говорити про форми нанесення шкоди іншим в справах, пов'язаних із заповітом, то до їх числа належить позбавлення одного із спадкоємців того, що належить йому по праву, або виділення якомусь із спадкоємців не такої

¹⁶¹ Аль-Бухарі.

¹⁶² Ахмад, (3/453).

частки, яка належить йому згідно шаріату або ж виділення більше третини спадщини.

Однак в тих місцях, де люди не підкоряються законам шаріату, людині стає важко отримати те, що належить їй по праву від Аллаха, враховуючи існування цивільних судів, рішення яких не відповідають шаріату і можуть затвердити несправедливий заповіт, записаний і зареєстрований у нотаріуса. Горе ж їм за те, що пишуть їх руки, і горе їм за те, що вони роблять!

Гра у нарди

Багато ігор, які користуються популярністю серед людей, таять в собі заборонене. До таких ігор належить кидання кісток, в залежності від яких визначається пересування фігур, наприклад, нарди. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) застерігав людей від захоплення нардами, які призводять до азартних ігор і мейсіру. Повідомляється, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Той, хто зіграв у нарди, подібний до того, хто доторкнувся до м'яса свині і занурив свої руки у свинячу кров”.¹⁶³

Абу Муса аль-Аш'арі (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Граючий в нарди повстає проти Аллаха і Його Посланця”.¹⁶⁴

¹⁶³ Муслім, (4/1770).

¹⁶⁴ Ахмад, (4/394).

Прокльони віруючих і тих, хто на це не заслуговує

Багато людей в стані гніву і роздратування втрачають контроль над своїм язиком і, не замислюючись, починають розсипати навколо себе прокляття з будь-якого приводу. Вони проклинають людей, тварин, каміння, дні та години, більш того, вони починають проклинати навіть самих себе і своїх дітей: чоловіки проклинають своїх дружин, а жінки – чоловіків. Це є осудливою і забороненою справою, яка таїть в собі великі небезпеки.

Абу Зейд Сабіт ібн ад-Даххак аль-Ансарі (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Хто прокляв правовірного, той ніби вбив його”.¹⁶⁵

Оскільки жінки часто проклинають людей, то Пророк (мир йому і благословення Аллаха) вказав, що саме це стане однією з причин, яка потягне їх у Пекло. Крім того, він (мир йому і благословення Аллаха) сказав, що люди, які часто проклинають, в День воскресіння не зможуть бути заступниками за інших. Однак ще більш небезпечним є те, що безпідставне прокляття повертається до того, хто його проголошує. Тому може вийти так, що та людина, яка проклинає інших, насправді стане просити Аллаха, щоб Він позбавив її милості.

Воляння за померлим

Шаріат суворо засуджує жінок, які голосно кричать, оплакуючи небіжчика, і при цьому б'ють себе по обличчю. Те ж саме стосується і розривання на собі одягу, оголення або

¹⁶⁵ Аль-Бухарі.

виривання волосся з голови, адже все це вказує на незгоду людини із передвизначенням Аллаха і відсутність у неї сили виявляти терпіння в біді. Тому Пророк (мир йому і благословення Аллаха) проклинав тих, хто так вчиняв.

Так, наприклад, Умама (хай буде вдоволений ним Аллах) передав: “Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) проклинав жінок, які роздряпують собі обличчя, розривають на собі одяг і оплакують криками”.¹⁶⁶

Абд Аллах ібн Мас'уд (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Не відносяться до нас ті, хто роздряпує собі щоки, розриває на собі одяг і вигукує те, що кричали за часів невігластва!”¹⁶⁷

Крім того, повідомляється, що Пророк (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Якщо той, хто оплакує¹⁶⁸ померлого, не встигне покаятися за життя, то в День воскресіння на ньому буде одяг зі смоли і сорочка зі струп'їв”.¹⁶⁹

Удари по обличчю і таврування морди тварини

Джабір (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) заборонив завдавати ударів по обличчю і таврувати морди тварин.¹⁷⁰

¹⁶⁶ Ібн Маджаг, (1/505).

¹⁶⁷ Аль-Бухарі.

¹⁶⁸ Тобто той, хто оплакує померлого забороненим чином.

¹⁶⁹ Муслім, (934).

¹⁷⁰ Муслім, (3/1673).

Однак деякі батьки і вчителі навмисно завдають дітям ударів по обличчю руками або чимось іншим, караючи їх. Так само чинять деякі зі своїми слугами. Подібні дії свідчать не тільки про зневагу до обличчя людини, яким Аллах Всевишній вшанував її, але іноді веде до втрати людиною зору або слуху, що викликає жаль і має бути відплаченим.

Що ж стосується таврування морд тварин, тобто нанесення особливих значків, за якими господарі можуть пізнати своїх тварин або забрати їх назад, якщо вони заблукають, то це є забороненим, адже таврування спотворює тварину і заподіює їй страждання. Якщо ж хтось, виправдовуючи свої дії, почне запевняти, що таврування є звичаєм його племені, то слід відповісти, що клеймо можна поставити і в іншому місці на тілі тварини.

Переривання стосунків із мусульманином на термін більше трьох днів без достатніх, с точки зору іслама, підстав

Однією із витівок шайтана є спроби розриву стосунків між мусульманами. Багато мусульман йдуть на повіді у нього, розриваючи стосунки зі своїми братами, не маючи для цього жодних законних підстав. Таке трапляється, коли між людьми виникають ті чи інші фінансові суперечки або якісь незначні проблеми. Іноді відносини більше не відновлюються, адже людина клядеться, що ніколи не розмовлятиме зі своїм братом і дає обіцянку ніколи не з'являтися у нього вдома. І якщо така людина зустрічає свого брата, то відвертається від нього, а якщо стикається з ним на якійсь зустрічі, то потискає руки всім, крім нього. Розрив стосунків веде до послаблення ісламського суспільства, тому шаріат різко засуджує такі дії і загрожує винним у їх вчиненні суворим покаранням.

Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Мусульманину забороняється переривати відносини з братом своїм на термін більше трьох днів, а той, хто порушить цю заборону і помре, опиниться в Пеклі”.¹⁷¹

Абу Харраш аль-Аслямі (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Той, хто перервав відносини зі своїм братом терміном на рік, коїть такий самий гріх як і той, хто проливає кров свого брата”.¹⁷²

Достатньо згадати, що одним з негативних наслідків розриву між мусульманами є те, що винним в цьому Аллах Всемогутній і Великий відмовить у прощення їхніх гріхів.

Абу Хурейра (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Справи людей представляються Аллаху двічі на тиждень – по понеділках і четвергах, і, при цьому, гріхи прощаються кожному віруючому рабу, за винятком тих, які ненавидять одне одного і про яких говориться наступне: “Зачекайте із цими двома доти, поки вони не примиряться”.¹⁷³

Якщо ж один з ворогуючих покається, то йому треба прийти до свого товариша і привітати його. І якщо він зробить це, а його товариш відмовиться від примирення, то відповідальність буде знята з того, хто хотів помиритися, і повністю покладеться на того, хто відмовився.

¹⁷¹ Абу Дауд, (5/215).

¹⁷² Аль-Бухарі.

¹⁷³ Аль-Бухарі.

Абу Айюб (хай буде вдоволений ним Аллах) передав, що Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) сказав:

“Людині не дозволяється переривати відносини зі своїм братом більш, ніж на три дні; якщо ж це станеться, а потім ці двоє зустрінуться і кожен з них відвертатиметься від іншого, то кращим з них виявиться той, хто першим привітає іншого”.¹⁷⁴

Якщо для розриву відносин з людиною з'являться законні підстави, наприклад, в тому випадку, коли вона відмовляється від молитви або постійно коїть непристойні вчинки, то якщо такий розрив піде на користь грішникові і поверне його на шлях істинний або змусить відчутти хибність своїх вчинків, то розрив з такою людиною стане обов'язковим через припис шаріату. Якщо ж це лише посилить взаємне відчуження і змусить таку людину вести себе ще більш зухвало і виявляти ще більшу впертість, зміцнюючи її в гріху, тоді розривати відносини неприпустимо, адже це лише зашкодить і не принесе користі. Більш правильним буде продовжувати виявляти до неї благодіяння і давати добрі поради і настанови.¹⁷⁵

Завершуючи нашу розмову про ті заборонені речі, які відкрито здійснюються людьми в наш час,¹⁷⁶ ми просимо

¹⁷⁴ Аль-Бухарі.

¹⁷⁵ Саме так робив Пророк (мир йому і благословення Аллаха), який розірвав стосунки із Ка'бом ібн Маліком і двома його товаришами, побачивши, що це принесе користь, і, відмовившись зробити те ж саме у випадку із Абд Аллахом ібн Убей ібн Салюлем й іншими лицемірами, адже підтримувати стосунки із ними було більш правильним.

¹⁷⁶ Насправді дана тема є досить великою, і для завершення цієї корисної розмови я вирішив написати спеціальний розділ, про який йдеться в Корані і Сунні Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Цей розділ, якщо буде на те Воля Аллаха, стане частиною окремого дослідження.

Всевишнього Аллаха, звертаючись до Нього Його прекрасними іменами, вселити нам такий страх перед Ним, який завадив би нам коїти все те, що Він заборонив; і дозволив би нам досягти такого ступеню покірності Йому, який приведе нас до Раю. Ми прохаємо Його пробачити нам наші гріхи і нащі крайнощі, зробити так, щоб дозволене Ним позбавило нас від бажання здійснювати заборонене, і щоб Він прийняв наше звернення до Нього і очистив нас від гріхів, адже, воістину, Він – Чує і Він відповідає на звернення!

Хай Аллах дасть мир і благословення нашому Пророку Мухаммаду, всім членам його сім'ї і його сподвижникам. Хвала Аллаху, Господу світів.

Мухаммад Саліх аль-Мунаджід

Зміст

1	<i>Вступ</i>	3
2	<i>Багатобожжя</i>	5
3	<i>Поклоніння могилам</i>	6
4	<i>Принесення жертв не Аллаху</i>	10
5	<i>Дозвіл забороненого Аллахом або заборона дозволеного Ним</i>	11
6	<i>Чаклунство, передбачення та ворожіння</i>	12
7	<i>Віра в те, що зірки та планети впливають на події і життя людей</i>	13
8	<i>Віра у корисність того, чому Творець не дарував сили приносити користь</i>	14
9	<i>Нещирість у поклонінні</i>	14
10	<i>Прикмети</i>	15
11	<i>Клятва не ім'ям Усевишнього Аллаха</i>	16
12	<i>Спілкування з лицемірами через прив'язаність до них або через бажання бути у їх товаристві</i>	16
13	<i>Невміння зберігати спокій під час звершення молитви</i>	17

14	<i>Відволікання і зайві рухи під час звершення молитви</i>	18
15	<i>Умисне звершення якихось дій раніше за імама</i>	19
16	<i>Поява в мечеті людини, яка поїла цибулю, часник або щось інше, що має неприсмний запах</i>	20
17	<i>Перелюб</i>	20
18	<i>Мужолозтво</i>	21
19	<i>Відмова дружини, яка на має для цього законних підстав, від статевих стосунків зі своїм чоловіком</i>	21
20	<i>Вимагання жінки, яка на має для цього законних підстав, розлучення у свого чоловіка</i>	21
21	<i>Звернення до дружини зі словами: “Ти для мене, як хребет моєї матері”</i>	22
22	<i>Статеві стосунки із дружиною під час місячних</i>	22
23	<i>Відмова дружини, яка на має для цього законних підстав, від статевих стосунків зі своїм чоловіком</i>	23
	<i>Вимагання жінки, яка на має для цього законних підстав, розлучення у свого чоловіка</i>	
	<i>Звернення до дружини зі словами: “Ти для мене, як хребет моєї матері”</i>	

	<i>Статеві стосунки із дружиною під час місячних</i>	
	<i>Статеві стосунки із дружиною через задній прохід</i>	
	<i>Відсутність справедливості до всіх своїх дружин</i>	
	<i>Перебування наодинці зі сторонньою жінкою</i>	
	<i>Доторкання до сторонніх жінок</i>	
	<i>Використання жінкою, яка виходить зі свого дому і проходить повз сторонніх чоловіків, пахоців</i>	
	<i>Подорож жінки без супроводу близького родича</i>	
	<i>Навмисне розглядання сторонньої жінки</i>	
	<i>Звідництво</i>	
	<i>Свідоме проголошення себе сином не свого батька і невизнання своєї дитини</i>	
	<i>Лихварство</i>	
	<i>Приховування вад товару під час його продажу</i>	
	<i>Продаж товару за допомогою накручення цін</i>	
	<i>Торгівля після другого заклику на п'ятничну молитву</i>	

	<i>Азартні ігри</i>	
	<i>Злодійство</i>	
	<i>Хабарі</i>	
	<i>Захоплення земель</i>	
	<i>Прийняття подарунків за клопотання</i>	
	<i>Відмова виплачувати гроші працівнику після виконання ним своєї роботи</i>	
	<i>Несправедливість при даруванні подарунків дітям</i>	
	<i>Звернення до людей за грошовою допомогою, коли в цьому немає потреби</i>	
	<i>Звернення однієї людини до іншої із проханням позичити їй те, що вона не має намір повертати</i>	
	<i>Використання забороненого</i>	
	<i>Вживання хоча б однієї каплі алкоголю</i>	
	<i>Використання посуду із золота або срібла для їжі або пиття</i>	
	<i>Лжесвідчення</i>	
	<i>Слухання музики</i>	
	<i>Хула</i>	

	<i>Поширення пліток</i>	
	<i>Заглядання без дозволу до чужих будинків</i>	
	<i>Тамна бесіда двох людей у присутності третьої</i>	
	<i>Носіння чоловіками довгого одягу</i>	
	<i>Носіння чоловіками золотих прикрас</i>	
	<i>Носіння жінками короткого, прозорого або облягаючого одягу</i>	
	<i>Використання чоловіками та жінками перук, зроблені із людського волосся або ж із чогось іншого</i>	
	<i>Уподібнення чоловіків жінкам і жінок чоловікам</i>	
	<i>Фарбування волосся в чорний колір</i>	
	<i>Зображення на одязі, стінах, папері та інших речах того, в чому є душа</i>	
	<i>Брехливі повідомлення про побачене уві сні</i>	
	<i>Сидіння на могилах, наступання на них та справляння на них нужди</i>	
	<i>Той, хто не очищається від сечі</i>	
	<i>Підслуховування розмов людей, які не бажають, щоб їх чули</i>	

	<i>Погані стосунки із сусідами</i>	
	<i>Нанесення збитків людям у питаннях, пов'язаних із заповітом</i>	
	<i>Гра у нарди</i>	
	<i>Прокльони віруючих і тих, хто на це не заслуговує</i>	
	<i>Волення за померлим</i>	
	<i>Удари по обличчю і таврування морди тварини</i>	
	<i>Переривання стосунків із мусульманином на термін більше трьох днів без достатніх, с точки зору іслама, підстав</i>	

IslamHouse.com

الإسلام بلغات العالم

Islam in the languages of the world

